

EESTI LAULJATE LIIDU

MUUSIKALEHT

IV AASTAKÄIK

NR. 12 — 1927

VÄINÖ SOLA

Kuulus Soome tenor, külastas „Estonia“ ooperit,
kus lavastas ka „Elina surma“.

Eesti koorilaulu arengust käesoleval sajangul ühenduses E.M.O. tegevusega.

Juhan Aavik.

Loov- ja ettekande-kunst käivad oma edenemisel alati käsi-käes, vastastiku virgutades üksteist — veel rohkem — andes üksteise produktsioonile elulise mõtte ja luues nende üldisele arengule loomulikud võimalused. Mõjuv ettekande aparaat tarvitab järjest uut, värsket loomingut, samuti jälle uus ja värsk looming õhutab ettekandjate edulist tegevust. Nende kahe poole õnnelik ühistegevus ongi muusikalise progressi loomulikuks aluseks. Tõendus selleks pakub ohtralt muusika ajalugu. Samuti toob tõendavaid väiteid selle kohta lühike Eesti koorilaulu arenemise tee. Karl August Hermann pani oma lihtsate viisirikaste lauludega „kogu rahva laulma“. Sarnane kõnekäänd on saanud meil juba ajalooliseks. Teiselt poolt pani tema laulude suur tarvitamine teda järjest uusi looma. Samasugust elevust löid läinud aastasaja lõpul ilmunud Miina Herrmanni „Kontserdi laulud“, eriti teine anne, mis sisaldas uudistena nüüd nii populaarseks saanud rahvaviise „Tule koju“, „Pidu hakkab“, „Tuljak“, „Kui ma olin väiksekene“ jne.

1901. aastal ilmutab Aleksander Läte oma esimese iseseisva segakoori kogu „Loodus, süda, isamaa“, mis tõi peale uute laulude enesega kaasa teatavat muusikalist värskust, uudsust harmoonilises ülesehituses omapärasel vaimus. See kogu sai eriti armsaks ning tarvitatavaks Lõuna-Eestis — Tartus, kus Läte ise oma äsja asutatud kooriga tegutses ning mitmel pool Viljandimaal ja mujal. Erilise võluvuse omandasid sellest kogust laulud „Kogu“, „Miks nii mures minu süda“, „Enne surma Eesti maale“, „Langenud täht“, „Õöpik“, „Poisikene mägedelt“ jne.

Kui E. M. O. segakoor 1912. a. oma tegevust algas, olid eelmainitud laulude kogud juba oma esimese uudisteoste põnevuse kaotanud. Sellegipärast leiame esimestes kavaides õige mitmeid neisse kogudesse kuuluvaid laule. 1905. a. ilmus A. Läte „Kodused héliid“, millises kogus peale Läte enda uute, omapäraste laulude („Ärka üles isamaa“, „Küla kõrtsis“ jne.) ilmusid esmakordselt Kapp'i „Palumine“, „Mu süda“ ja Tobias'e „Teel“, „Murtud roos“, „Noored sepad“, „Varas“. 1909. a. ilmus Mart Saare esimene segakoori kogu „Segakoori laulud“, milles enamik oma keerulise harmoonia ja komplitseeritud struktuuri tõttu tundus tollaegsetele kooridele ehk vast raskepärasesena, milles aga ei puudunud ka tollaegsest vaatepunktist ot-

sustatuna päris vastuvõetavad laulud, nagu „Kuidas juhtus“, „Lugu otsas“ jne. Edasi ilmusid 1910 a. üldlaulupeo kogus uudistena Saare „Meie elu“, Lüdigi „Üksik lill“, Tobiase „Õotsuv meri“ ja levines ilma trükkimata Lüdigi populaarne „Koit“. Paistab nagu imelikuna, et kõik need praegu Eesti koorilaulu repertuaari uuema raudvara moodustavad väärilised teosed, mis nii paljudest kooridest mitmekordselt lauldud, paljud laulupidude kaudu isegi üldise populaarsuse võitnud — et need teosed (15—20 aasta eest olid päris uued ning tundmatud. Sarnane oli siis koorilaulu loomingu seisukord, kui E. M. O. 1912. aastal oma tegevust algas. Ei saa ütelda, et see repertuaar väga vaene oleks olnud, sest ühes enim ilmunud mitmekesiste K. A. Hermann'i ja Kappeli kogudega moodustasid mainitud laulude vihud ikka päris koguka hulga mitmekesiseid algupäraseid Eesti segakoori laule. Kuid nende propageerimisel, ettekannete läbi tutvustamisel, mis iga kunsti levinemise ja arengu tähtsamatest teguritest, ei oldud senini toimitud veel küllalt teadlikult, kui arvestamata jätta A. Läte ja R. Tobias'e õnnestanuid katseid Tartus käesoleva sajangu algul, mis Läte tervislike põhjuste ja Tobiase lahkumise tõttu kestsid koguni lühikest aega. *) Isegi üldlaulupidude eeskavades ei oldud senini eesti algupärase loomingu põhimõtet puhtal kujul läbi viidud, kuna Eesti laulud seal vaheldusid võõraste — peamiselt Saksa lauludega. Ainult VII üldlaulupidu 1910. a. tõi selles suhtes pöörde: kuna muidu see pidu laulude ettekande suhtes süstemaatilise ettevalmistuse puuduse tõttu täiesti ebaõnnestus, tuleb seda pidu erilisel hinnata just ta puht-eestilise eeskava pärast.

E. M. O. tekkimisega tuli repertuaari moodustamisel sihilik pööre ja nimelt kava eestistamise kasuks. E. M. O. asus Eesti laulu kultiveerimisel teadlikult tööle, deklareerides seda oma juhi ja asutaja A. Topman'i seletuse läbi ühel oma esimestest harjutustest. **) Ning selle teostamist tõendavad kogu juba esimeste kontsertide kavad. Nii leiame 13. okt. 1913. a. kontserdil ***) — Tärnpu „Nõmme lill“, Saare „Laula mulle unelaulu“, Kapp'i „Palumine“, Tobias'e „Teel“, „Murtud roos“, „Õotsuv meri“, Lüdigi „Koit“, Miina Hermann'i rahvaviisid „Ei saa mitte vaiki olla“ ja „Kui ma olin väiksekene“. Peale veelgi

*) Ka L. Neuman'i sihikindlat tegevust oma noorsoo kooriga sel alal tuleb kiitvalt mainida.

**) Sama teadlikku propageerimist teostas ka 1911. a. asutatud „Vanemuise“ Muusika Osakonna segakoor, kuid viimase tegevus on hiljemal ajal, kahjuks, soiku jäänud.

***) Esimese à capella kontserdi kava 1912. a. ei leidu arhiivis.

mainime, et tähendatud laulud, peale kahe viimase, olid siis uued ja värsked. Järgmisel aastal detsembrikuu kontserdil leiame järgmisi laule: Läte „Koitke laulud“, „Kujuigatsus“, Kappeli „Õhtu õhud“, Kapp'i „Mu süda“, Saar'e „Sõjamehe ülem-laul“, M. Hermann'i „Enne ja nüüd“, „Orja laul“, „Kus on kurva kodu“. Lisades siia juure veel mõned uudisettekanded järgmistest aastatest saame küllalt veenva pildi sellest, et koor on võimalust mööda püüdnud ärakasutada järjest ilmuvat värsket laulumaterjali, uuendades sellega oma repertuaari ning levitades ja virgutades ühtlasi Eesti kooriliteratuuri loomingut. Olgu selle illustratsiooniks ettekantud uudisteosed — Läte „Pilvele“, Tobiasi „Noored sepad“, Aavik'u „Emakene, ära sõitle“, Kreegi „Meil aiaäärne tänavas“, Süda „Linakatkuja“ jne. Kuigi kavades puuduvad palad M. Saare 1914. a. ilmunud kogust „Neli-teistkümmend laulu“, peale selle veel mitmed teised uudisteosed, siis peab arvesse võtma ühelt poolt seda, et E. M. O. on veel teise tähtsa ülesandega seotud — ja nimelt — levitada ka ilmakirjanduse tähtsamaid oratooriumi teoseid, võimaldades seega meie kontserdi publikul osasaada üldmuusikalise loomingu rikkalikudest varaaiteid; teisalt aga tuli suureks halvavaks takistuseks ilmasõda, mis mehi ära kutsudes sundis mõnikord tegevuse ajutiselt isegi katkestama.

Palju intensiivsemaks algupärase laulu suhtes muutub koori tegevus sõja lõppedes. Nii näeme ühes 1920. a. kavas terve rea esiettekandeid, nagu Läte „Igavene mälestus“, „Ole tervitet“ ja Kapp'i „Pühendan sind looks ja lauluks“, „Sügisene mets“, „Eksinud õnnetu“, „Elu merel“, „Üles“.*)

1921. aastal Soome külaskäigu kontserdi kavas tulevad endistele uudistele lisaks Tobias'e „Näania“, Saar'e „Hällilaul“ ja Kreeki „Meie herr“. 1922. a. toob esiettekannetena Tobias'e „Vetelaulu“, orat. „Sealpool Jordani“, Lüdig'i „Mälestused“, A. Vedro „Eesti luulevaimu jõul“, Aavik'u kantaadi „Kodumaa“, „Orja laul“ ja „Laulu võim“, kuna teine kontsert ja 10. a. tegevuse juubeli kontsert nendele juure lisavad veel Kreeki „Kas on linnukesel muret“, „Sirisege sirbikesed“ ja Aavik'u „Leskenaine“.

Üldse on 1922. aasta nii uudiste ettekandmise kui ka esinemiste arvu poolest üks viljakamaist. Viiks pikale üksikasjaliselt viimsete aastate uudisteoste ettekandeid kronoloogiliselt üleslugeda. Tähendame vaid lühidalt, et on püütud seda tõusvat joont Eesti koorilaulu suhtes võimalust mööda jätkata.

*) Viimane Tartus ennemalt korduvalt ettekantud.

Olgu selle täienduseks nimetatud rida uudis- ja esiettekandeid: Miina Hermann — „Kõju igatsus“, „Käisin üksi tähte valgel“, „Ta lendab mesipuu poole“, „Laul põllule“, „Kui ta tuleb“, „Kuma koit“, A. Läte — „Tulgu mis tuleb“, A. Kapp — naiskoorid „Ei roosid mul paku“, „Kuulsin lõo laulu“, segak. „Vä-gisi“. J. Simm — „Ta lendab mesipuu poole“. Tärnu — „Troost“, „Eestimaa, mu isamaa“. „Saar „Valuvõtmise laul“, Krull — „Muinasjutt“. Aavik — „Kolm rahvaviisi“, peale selle eriettekandena kõik auhinnastatud IX üldlaulupeo laulud ja teised uudised sellest kavast.

Viimastel aastatel on traditsiooniks saanud aasta uudisteos- test korraldada erikontsert, milleks 1925. a. isegi heliloojate poole pöörati uute käsikirjade saamiseks. See ettepanek leidis elavat vastukõla ja mitmed heliloojad saatsid selleks eraldi loo- duid laule.

Meie algupärane koorilaulu looming on viimasel ajal suurte sammudega edasi läinud. Järjest areneb ning selgub ka suun, mis sihib Eesti omapärase loomingu saavutamisele, püüdes ta- bada rahvuslist hinge, püüdes ilmetada tõuomast vaimu oma- pärast koloriiti. Sellane puhas-rahvusline produktsioon avab meie muusikalisele loomingule koguni uued väljavaated ning aitab Eesti rahvageeniuse tunnustamist maksma panna ka väl- jaspool kodumaa piire. Selle suuna tähtsust vääriliselt hinna- tes on E. M. O. teadlikult püüdnud selle arenemisele teed ra- jada, selle kasvamisele kaasa aidata. Seda täiendavad ta ees- kavad, eriti väliskontsertidel, seda on korduvalt allakriipsutanud arvustus ning seda peaks E. M. O. tulevikus õieti omaks üli- maks sihiks pidama.

Märkeid eelproovidelt.

Juhan Aavik.

Jatkame omi märkeid järjekorraliste lauludega. Zeiger'i „Kui lähed sõtta sõdimaie“ — see meeoleuline, ker- gelt seatud rahvaviis, on mitmel pool eelproovidel võrdlemisi selgelt ette kantud. Selles iseäralisi raskusi pole. Ei tahaks aga siiski loobuda võimalusest, ka siin mõne iseloomustava sõnaga kaasa aidata laulu õnnelikule tõlgitsemisele.

Laulu üldine meeolu on kurvameelne, nagu seda märgib ka vastav iseloomustus — *flébile* — kurtes, kaebades. See kurbus on aga kõlaliselt kerge, läbipaistev elegiline lüürika, mitte raskepärane dramatism. Vastavalt sellele tuleb siis ka

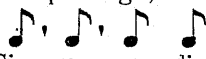
toimida tempo ning meeleolu tõlgitsemise suhtes. Viimase õnnestavale tabamisele aitab kaasa, kui teha alguslauses vastavad väikesed tõusud ja kahanemised:

Need on rohkem sisemised — hingelised, kui kõlalised. Selle motiivi kaheksandik noodid olgu pianos selged ja natuke lühedapoolsed, samuti ka sisseastuvas bassis, mis sama käiguga kogu laulu kestes alati kordub (*Basso ostinato* — alati korduv bass). Järgmises fraasis — „kui läed sõtta sõdimaaie“, on paisutus juba puht kõlaline — laiem ja tunduvam; siin olgu tenor nobe ja kindel sisse astuma ning sooritagu oma imitatsioon (motiivi kordamine) tundelise selgusega. Siin jagunevad tenorid ainult ühe noodi peal kaheks (silp di), mis olgu teise tenori poolt tehtud täielise täpsuse ning kindlusega. Kogu need kaks fraasi lauldagu heledakõlaliseltselt — selgelt, hingelise andumusega — esimene fraas *piano*, teine *mezzo forte*, nagu vastavad märgid nõuavad. Neist kahest fraasist koosnebki kogu viis, sest edasi tulevad kordamised — vastavate teisendite ja muutustega teistes hääldes ning sõnades. Dünaamiliselt on see kordamine ühe astme võrra kõvem (I fraas *mf*, II *f*). Siin tuleb tenori imitatsioonile veel juure bassi imitatsioon, mida samuti lauldagu vastava selguse ja jõuga. Kolmas kord esineb sama viis esimeses fraasis *pianissimos*, teises *mezzo-fortes*, mis lõpuks paisub tusedakõlaliseks *forteks*. Siin on muidugi loomulik teha lõpus ka väikene tempo pikendus — *poco rit.* Et laul kaunis lühikene, mis eriti tunduv laulupeo masskooi ettekandes, siis on otstarbekohane seda laulda kaks korda — kordamine oleks nagu teine salm, aga et selleks sõnad puuduvad, siis lauldakse teist salmi esimese sõnadega. Selle lõpus on *ritardando* loomulikult muidugi laiem, et saavutataks pärislõpu mulje.

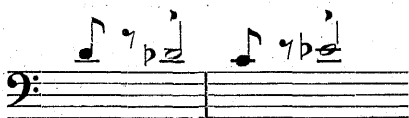
Vastandiks eelmisele elegendile laulule on järgmine „Kuidas sõitu sõidetakse“ täiesti nalja-laul ning tuleb ettekandel ka sellest välja minna. Sool on selles, et igale sõitjale tema seisuse ja ameti kohaselt vastavat karikerivat iseloomustust anda. Saunamees sõidab koguni viltsalt, haledalt ja pikalt — nii siis võetagu algustempo hästi pikaline — võib olla veel pikem, kui tempot määrav itaaliakeelne terminus — *moderato* (parajalt) seda ütleb. (*Scherzando* — naljata-

des — iseloomustab laulu naljakat meeleolu.) Peale sissejuhatava sõna „Kuidas sõidab saunamees“, mida aldid selgelt, iseloomustava südamliku haledusega esile toovad, astuvad sisse sopranid ja tenorid pehme, heledalt kõlava elegeilise viisiga, karakteriseerides tundelise hingelikkusega vaevalist saunamehe sõitu (simba, somba), kusjuures bassid ja eriti aldid koguni tasa moodustavad sellele viisile vastava kurva, meeleolulise fooni. Aldid tikuvad siin alati liiga paksult ja karedalt laulma. Olgu see siis nõudekohaselt tasandatud ja need pikad noodid koguni õrnalt sooritatud. Edasi $\frac{3}{4}$ taktis ütlevad sopranid „simp-sompadi“ esimese veerandi ilusa, haleda rõhuga. See tuleb siis hästi välja, kui see veerand noot tehakse lühemalt — peaaegu, kui kaheksandik ühes kaheksandiku pausiga —

 tenorid altidega aga vastupidi teevad omad Simp-som - pa - di;

keerutused koguni siduvalt, ilusa südamlise meloodilise andumusega. Parandatagu tingimata sõnaline trükiviga simp-sompadi — peab olema simp-sompadi.

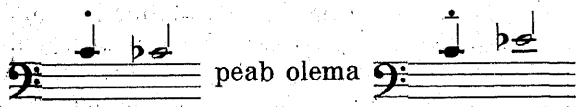
Edasi esineb talumees oma sõidu viisiga juba koguni teises tundes. See kajastab meeleoluliselt kindlust ja iseteadvat tusedust — ka dünaamiliselt märksa suuremat kõla. Siin on tenoritel oma isesugune vastuviis (contra teema), kindlate rõhkudega, nagu noodis vastavalt märgitud; pandagu neid rõhke eriti $\frac{3}{4}$ taktis tähele ning lauldagu esimene veerand noot lühidalt:

töm - ba, töm - ba

ning ärgu unustatagu ka sopranis esimesel veerandil nõuetavaid rõhke sooritamast; aldid aga laulavad nende rõhkude vahel omia osa, mis moodustab ka iseseisva viisi, kontrasteeriva meloodilise paenduvusega.

Iseenesest mõistetavalt on selle osa lõpus tenoris ette-tulev trükiviga

töm - ba,

töm - ba

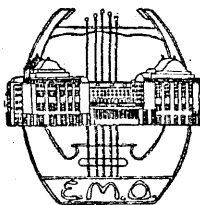
kindlasti parandatud. Kui see aga mõnel pool on kogemata kahe silma vahele jäänud, siis olgu nüüd ü l i m a e g s e d a t e h a.

Saunamehega võrreldes on talumehe tempo muidugi rutulisem, kuid see peab olema siiski niivõrd tagasihoidlik, et ta kerglasena ei tundu. See kerglane hüplemine esineb aga kohe järgmise tüübi — jahimehe ilmunisega. Ta sõidab ratsa, sellepärast tempo palju elavam (animando — rutemalt) ning tal on kõvajalgne hobune, sellepärast üteldagu kõik silbid lühidalt — järjelikult lauldagu ka kõik noodid — niihästi kaheksandikud, kui veerandid *staccato* — katkestavalt, mis annab kogu sellele osale ratsutamise illustratsioon. Siinjuures on $\frac{3}{4}$ takti esimene veerand ikka suure rõhuga, milline rõhutamine vastavatel kohtadel kogu laulust läbi käib. Tehtagu keerutused altides ja tenorites rütmilise täpsuse ning selgusega. Kogu see osa lauldagu *forte* — ilusa kõlalise heleduse ja värskusega. Nii saame kerglaselt — mõnusa, optimistlike jahimees-ratsurikuju. Siit edasi vahetpidamata tempos läheb tegevus üle „pulmapoisi“ peale, kes päris maru mees — täis rõkkavat pulma pillegaari, sellepärast ka tempolt veel kiirem — *allegretto* asemel on kohasem koguni *allegro* — dünaamiliselt veel kõvem, meeleoluliselt hoogne pulma mürgel. Sellejuures peavad aga käigud üksikutes hääldes absoluutse puhtuse ja selgusega välja tulema, sellepärast harjutatagu esialgu pikalt ja alles siis mindagu vastava tempo ja meeleolu peale, kui oldakse üksikutes hääldes täitsa kindlad. Viimast märkust tuleb tarvitada ka eelmiste osade õppimisel. Nagu eelmistes osades, nii ka siin, on hääldes iseseisvad viisid — (kontrapunktilised) — kaks soprani ja kaks tenorit laulavad ühte viisi „pulmar sõidab põrra, põrra“, kuna aldid ühes esimese bassiga motiivil „põrr, põrr“ rõhutavad kaheksandikkudele oma veeranditega kõvasti vahele (kromaatilised käigud — pooletoonilised — olgu kindlad ja selgelt puhtad), teine bass aga pikkades nootides kogu aeg põhitoonil püsib, andes sellele pillerkaarile tusedalt-kindla, mõjuva aluse. Et pulma mürgel hästi müriks, siis põristatagu tugevalt r tähte — eriti altides ja bassides, kus tulevad pikad noodid pidada mitte täishäälikul õ'l, vaid vastandina harilikule korrale just r'il. Peale mõjuva mürgeldamise toob sarnane põrin laulule tublisti koomikat, mis ongi selle peamine mõte. $\frac{3}{4}$ takti esimestel veeranditel jällegi kindlad — veel tugevamad rõhud — **põrr** põrradi, **kõrr** kõrradi — ja kuna see läheb kiires tempos, siis sarnaneb kogu see viimane muusika marutujulisele labajala valsile, mis häkki

XV aastat

Estonia Muusika Osakonda

1912

1927

Estonia Muusika Osakond 15 aastat

(1912 — 1927)

Katkendiline ülevaade.

M. Ktzn.

Meie lavakunsti kui ka muusika ajaloos on 1911. ja 1912. aastad murrangu ajaks, kus meie omapärase rahvuskunsti elujõuliseks saamise päevad tähelepanu vääriavad. Määratu vaiumustus ja kütkestamata rahvustunne, mis 1910. aasta üldlaulupidu enesega kaasa tõi ja uue nägusa kunstitempli välisvõimu poolt mahasurutud nurgakivi paika panemine, olid kui tuha all hõõguma hakkanud vaimustustulukese leegitsemisele õhutamine. Ja meie koorilaul. Tema ilmalesünd ulatab kaugele, esimese laulupidu aegadesse tagasi. Kuid kui palju tollaegseist koorilauludest meie oma, kui palju võõrsilt laenatud oli — seda mäletavad vanemad lauljad, vanemad kuulajad väga hästi. See oli aga paratamata nähtus, kuna meie oma helitööde arv veel kuigi suur polnud. Kuid 1910.—12. a. ümber suudab meie oma laul juba end julgelt tõsta. Korraldatakse kontserte puht Eesti helitöödest, mis siiaajani kuulmataanagemata oli. Meie laul suudab laiemate hulkade tähelepanu oma peale tõmmata. Nii ka käesoleval juhtumisel meie elujõulisema ja perekama „Laulu ja Mängu“ Seltsi „Estonia“ juures. Siin leiavad muusikaarmastajad seltsitegelased — eesotsas notar Linnamäega — Kaarli koguduse noor õpetaja R. Hurt (†), neiu P. Brehm, pr. Mohrfeldt, Dr. Leesment, ins. Malteneek j. t. vajadust „Estonia“ juures üht suuremat laulukoori ellu kutsuda, mis oma ülesande kõrgusel seisaks uues, uhkes teatri- ja kontserdimajas, kontserte andma.

Selle mõtte teostamine usaldatakse äsja konservatooriumi lõpetanud agara koorijuhi A u g. T o p m a n i hooleks, kes juba mõnda aastat kõigeparema eduga esiteks karskuse kuratooriumi ja hiljem oma nimelist segakoori juhatanud. Ja juba 1911. a. lõpul on Topmanil 30-liikmeline koor koos. 1912. a. ja a n u a r i s asutatakse peaseltsi juures nõndanimetatud m u u s i k a o s a k o n d, mis uue koori organiseerimist agarusega edasi viib. Ja asi edeneb kiirelt, nii et lauljate arv juba esimesel hooajal seni Eestis veel mitte nähtud kõrgusele — 94 laulja peale tõuseb. Esimesesse juhatusesse jäävad püsima kuni 1915. aastani — õp. R. H u r t, pr. M o h r f e l d t, notar L i n n a m ä g i ja J. R ö m m e r.

Esimesena toob noor koor kuuldavale 1912. a. kevadel vanas „Estonias“ Rombergi „K e l l a l a u l u“ ja asub vähemate laulude kõrval kohe südidusega juba suuremate ja raskemate helitööde, nagu Haydni „Aastaajad“, A. Kappi „Päikesele“ j. t. kätteõppimisele. Ja vaimustust ja hoogu omais tiivus tundes, võtab koor juba järgmisel 1913. a. kevadel üle lahe Soome lennu ette, kus peaasjalikult oma helimeistrite Tobiase, Lemba, Kapi j. t. töid suure eduga ette kannab.

Peal välisesinemiste nõudis samal aastal „Estonia“ teatri-maja avamise piduks ettevalmistus EMO-lt suuremat jõupingutust. Harjutused keetsid suve läbi ja avamispeol, 24. augustil 1913. a. esines koor sellekohaste vaimulikkude lauludega ja avamisele järgneval kontserdil Tobiase, Lemba ja Kapi ilmalikkude lauludega. Järgmisel päeval kantakse uues kontsertsaalis oratoorium „Aastaajad“ ülirohkel osavõttel ette. Veel tegevusrikkamaks kujuneb järgmine hooaeg. Siin tulevad ettekandele kaks suuremat helitööd — Schumanni „R o o s r ä n d a m i s e l“ ja Gade „K a l a n n s“, korraldatakse kaks a capella kontserti ja võetakse osa viiest kontserdist kaasaaitajana.

Hooaja lõpul võetakse ette kontsertreis Riiga, kus 26. apr. käsitöölise seltsi saalis esinetakse, samuti tagasisõidul Tartus „Vanemuises“. Vastuvõtt mõlemil pool olnud väga südamlük ja arvustajate otsused kiitvad.

Osakonnal on aruande järele sellel aastal 87 tegev- ja 7 toetajat-liiget, kuna 24 isikut „külalistena“ kaasa laulma üteldakse (Arvatavasti koori astunud uued lauljad). Kassaliselt üteldakse esimese hooaja kohta: sissetulekuid — „Kellalaulust“ R. 257.98, Eesti helitööde kontserdist R. 145.70, perekonnaõhtust R. 6 ja liikmemaksudest R. 146.— Koorijuhile maksetakse aastas 50 rbl. tasu.

Kuid eelpool kirjeldatud kahele nii tegevusrikkale ja viljakale hooajale järgnevad siit peale mitmed raskemad ja tegevuskehvemad aastad. Tulid sõja-aastad, oma hävitustööga igal alal, riisusid EMO-lt harjutusruumi, riisusid ettekande saali, viisid paljud tenorid ja bassid kaitsekraavidesse. Tuli harjutusi pidada teatrisaalis ja järgmisel hooajal Nikolai gümnaasiumi

A. Topman

E. M. O. juhataja 1912—1924 a.

ruumis, sealt linna tütarl. kommertskooli, milline ühest kohast teise kolimine eksitavalt koori tegevuse peale mõjus.

Et ka sarnastel oludel suurel jõupingutusel ja hea tahtmise juures paljugi korda saata suudetakse, näitab see, et EMO juba teisel sõja-aastal, ilma alalise eluruumita ja õreda meestereaga, — isegi viie kontserdiga — neist 2 oratooriumi („Loomine“) ja kolm á capella — esineda suutis.

1916./17. hooajal täiendab koor oma tegelaste ridu, esineb mitme à capella kontserdi ja paari suurema helitöö — Händeli „S i m s o n i“ ja Beethoveni suurematu IX s ü m f o o n i a g a, missuguste ettekandele Eestis veel ükski teine laulukoor seni asuda polnud sõandanud. Ja nii kestub sõja tagajärgedel raskendatud ja piiratud osakonna tegevus kuni 1920. aastani. Selleaegne esimees R. Hurt konstateerib siiski iga aastases tegevuse ülevaates koori viljakat tegevust ja koorilaulu arendamisel edasijõudmist energilise ja asjatundja juhi A. Topmanni eestvõttel.

Suuremat hoogu ja uut elavust koori tegevuses on märgata 1921./22. hooajal, mil paljud sõjaliinilt vabanenud koorijõud jälle noodid kätte võtavad ja peale nende koori veel hulga uute jõududega täiendatakse, nii et lauljate arv sel hooajal 129 peale tõuseb, missugust arvu isegi hilisemad aastad ületada pole suutnud.

Arusaadav, et sarnane hoogsus ja koori suurenemine hooaja tegevuses mõjuta ei jää. Suure eduga tuuakse mitmel korral uuemad Kapi, Saare, Kreeki ja Süda helitööd kuuldavale, kantakse ette mõjuga Haydni „A s t a a j a d“ ja Beethoveni IX s ü m f o o n i a.

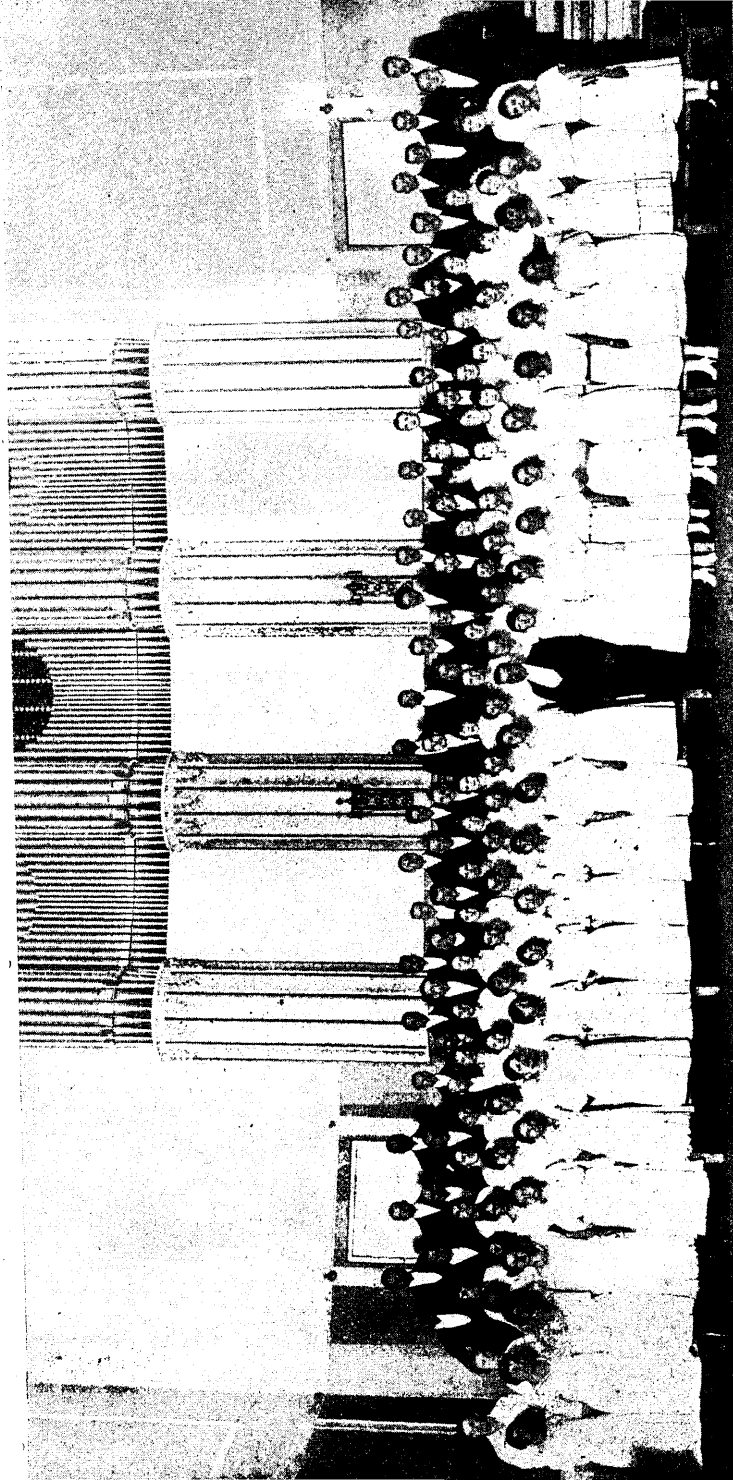
Vahepeal on EMO surma läbi kaotanud oma armastatud esimehe õp. R. Hurdi — kelle järele esimehe kohal paar hooaega püsis pr. M. Kurrikof, tema lahkumisel A. Kruusimägi ja selle järele H. Kahu.

1921./22. hooaeg on EMO-l üks silmapaistvamatest, sel hooajal võtab koor jälle (1. X) Helsingi reisi ette ja esineb ülikooli aulas väljamüüdud saali ees õnnestunud ettekannetega. Ühtlasi kujuneb vastuvõtt „Suomen Laulu“ ja „Kansallis Kuoro“ poolt väga südamlikuks koosviibimiseks. Peale selle pühitseb koor sel hooajal oma 10-a. tegevuse juubeli, missugust sündmust üheskoos „Estonia“ ruumes Soome „Kansallis Kuoroga“ mälestatakse.

Järgnevatel hooaegadel ei jääda à capella laulude juure peatuma, vaid tuntakse eneses küllalt jõudu ja kangust suuremaid töid, nagu Saint Saënsi „R e q u i e m i“, Händeli „M e s s i a s“, Mendelssohni „E l i a s“ ja „P a u l u s“, Enr. Bossi „K a o t e t P a r a d i i s i“ j. t. kätte õppida ja ette kanda.

„On selle eest muretsetud, et puud taeva ei kasva“, ütleb Saksa vanasõna. EMO tegevuse kõige edukamal ajajärgul tuleb takistus, kust seda oodatagi ei osatud.

1924./25. hooaeg üllatab kooriliikmeid kurva teatega, et koori asutaja ja senisele kõrgusele viia A. Topman enam võimaliku ei leia kooriga edasi töötada (põhjus — muuseas väik-

E. M. O. koor 1921-22 anstal. Keskel juh. A. Topman.

sed arusaamatused mõne peaseltsi tegelasega) ja taktikepi maha paneb. Ühes temaga pööravad selja koorile ka mitmed tublid koorijõud, kelledele võimata paistis mõne uue juhi all edasi töötada.

Koor jäi hetkeks kui ristteele, kust teeharud mitmele poole viivad, kus küsitakse — kas olla või mitte olla. Paigalejääjatel tuli jõupingutusi teha, et tekkinud murrangust üle saada. Vahepeal tuli nõndanimetatud „päästekomiteel“ (pr. Ainomäe, pr. Ploompuu, hra M. Kitsnik) asju ajada, kuni leiti uusi lauljaid lahkunute asemele, kuni leiti uued juhatajad — hra Juh. Aavik, Tartust ja abilisena hra V. Nerep, Tallinnast. Ja sellest ajast peale hakkab EMO jälle aeg-ajalt oma ridu koon-dama, sirguma ja kangenema.

Harjutused muutuvad veel viljakamaks järgmisel aastal, mil helilooja J. Aavik kutse saab „Estonia“ juure ametisse hakata ja sellepärast alaliselt Tallinna asub.

Viimastel hooaegadel, kuni praeguseni on EMO juhatuse koosseis järgmine — esimees K. Jürgenson, abi M. Kitsnik, kassapidaja A. Lamann, abi T. Tedder, kirjatoimetaja K. Ainomäe ja abi prl. Salmelaipman, koorijuht Juh. Aavik.

Ei ole eelseisvate ridade ülesanne koori viimase aja võimisi hindama hakata ja ei sobi ehk ka sellel lihtsal põhjusel, et nende ridade kirjutaja ise juba kauemat aega koori tegevusele lähedal seisab, kuid toetudes paljude trükitud ja trükkimata mõõduandvaile arvustusile koori viimaste esinemiste puhul — näib tema oma kunstiliste võimiste ja arenemise poolest praegugi teiste kooride eesrinnas sammuvat.

Sünnipäeva lapsele on moeks võetud õnne soovida — peaks siis ka siin kohal tervele EMO perele — kes temale aastate kestel truuks jäänud — hüüdma:

**„Ole tervitet oma aupäeval!
Edasi — endise visadusega!“**

Mälestusi E.M.O. kestvuselt.

Ida Ploompuu.

Viisteist aastat ei ole ajaloos mitte midagi, aga üksiku inimese, kui ka seltsi elus tähendab see küllalt palju. Tuli ju tol korral, kui E. M. O. algas oma tegevust, võidelda olemasolu eest küünte ja hammastega. Olime võõra valitsuse all vaevalt kannatatav rahvas. Otsekohe E.M.O. kooris ei aetud poliitikat, küll aga olid esiplaanil igal avalikul etteastumisel meie omad laulud ja paremate helineistrite tööd, mis avaldasid kõikide kiuste meie isamaalsust ja rahvuslist tunnet.

Nagu mäletavad veel kõik selgesti, püüti tol ajal igal pool näha riigivastast tegevust. Leidus isegi kooris lauljaid, kes etendasid salapolitsei osa. Minu juures üürilisena elas selleaegse kuberner, Korostovetsi, lauaülem, — ehk nagu ta ise ütles, parem käsi. Rahvuse poolest muidugi vene-lane. Nii oli mul kolme aasta jooksul võimalus kuulda ja näha isegi kirjalikult E. M. O. poliitilisi kahtlustusi.

E. M. O. esimene kontsertreis üle lahe vennasrahva juure kutsus esile tollaegses vene ametnikkude ringkonnas hirmsa tormi. Ei leitud sellel vist mingisugust muud mõtet, kui riigi äraandmist. Kuidas eestseisus sai reisiks loa, on minul teadmata, kuid seda mäletan, et nädal enne meie sõitu saadeti kolm salapolitsei agenti Helsingisse uurima kõike, mis puutus meie tegevusse. Väike näide sellest, kuidas minu üüriline leidis rahvuslise märgi valges kleidis rohelise vööga ja sisistas läbi hammaste (Проклятые эстонцы). (Neetud eestlased!) Kui teie muidu ei saa näidata oma rahvust, siis kas või riietega. Soomes käisime ikkagi ära.

M. Lüdig

E. M. O. juhataja 1918/19 hooajal.

A. Kasemets

E. M. O. asetäitja juhat. 1921/22 hooajal.

Veel teine näide, millest ei saa mööduda. Mäletan, kuis ilmasõja päevil oli kontsert Estonia teatri saalis. E. M. O. kandis ette kõikide liitriikide hümnid. Saimes palju kiitust ja lilli inglise mereväe poolt, kes viibis parajasti Tallinnas. Peale Inglise hümnid kordamist nõuti veel midagi ja A. Topman, kel alati sõna ja tegu õigel kohal, käskis laulda „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“. Saalis olivad eestlased tõusid püsti, nende järele ka muulased. Istuma jäid vene ametnikud, kel oli teada, mis tähendas „Mu isamaa“.

Puudus meil siis veel harjutuste ruum. Käisime koos Arehna tänaval lasteaias, kuni Estonia teatrimaja valmis saamiseni. Aga ei kestnud kaua, kui puhkes lahti ilmasõda, ja meie sunnitud olime andma omad ruumid vene sõja haavatutele. Nikolai gümnaasiumi saalis, kus seekord harjutusi peeti, seisis nurgas suur Jumala kuju. Mine tea kes, kas koolipoisid meele-ga või koerusest olid pannud kuju ette paberossi otse ja tuhka. Pahan-dust oli palju. Leiti, et E. M. O. on teotanud vene pühadust. Kuid meie oma rahva süüks ei võinud seda panna, sest suitsetamine harjutusruumes on ikka olnud keelatud.

Siis saime ajutist ulualust tüt. komm.-gümnaasiumi ruumes, kuni E.M.O. murgakivi, notaar J. Linamägi, kõike jõudu kokku võttes, meile teatri pool-
lel korteri muretses.

Siin võisime jälle vabamalt ja rohkem omamõtteliste inimeste hulgas
käia harjutusel.

Ei saa unustada ka juhust, kui laulsime realkoolis eestlaste sajaaastase
vabastamispäeva aktusel. Ülistati vene valitsust ja tema kaitset kõrge
kotka tiiva all, — küll vene, küll eesti keeles. Sõnad kõmisesid kõrvus,
kuid meie südameni nad ei ulatanud; selleks tundsimme oma olukorda liiga
hästi. Ja nagu vastuväiteks kõigele sellele tõusis koorijuhi taktikepp ning
hinge põhjast kostis laul ja palve:

„Paista jälle, lahke päike,
Vilu varjab vaarikut.

— — — — —
Jõua altmaa väravalta,
Kallis Kalev, koju sa!
Ammu sind ju vangimaalta
Ootab ohkel isamaa.“

Laest kukkusid lubja kübemed ja südames pakitses arglik soov, kunagi
laulda vaba inimesena, ilma võõra surveta. Silmi tulid pisarad. Neid pi-
dime kuivatama salaja. . .

Nõnda on ühendanud laul E. M. O. peret viieteist aasta jooksul. Ja kui
nüisugune vaim E. M. O. koori ikka jääb, siis ei kao meie.

E.M.O. segakoori esinemised 15 a. kestel.

1912.—1913. hooaeg.

II poolaasta.

1. 20. märtsil. Eesti rahvalaulude kontsert Kanut-Gildes. Juh. A. Topman.
2. 5. mail. Väliskontsert ühes R. Kulli meeskooriga Helsingi rahvamajas.
Juh. A. Topman. Osa võtnud 66 lauljat.

1913.—1914. hooaeg.

I poolaasta.

1. 24. aug. Estonia teatrimaja avamiskontsert. Juh. A. Topman.
2. 25. aug. J. Haydn'i orat. „Aastaajad“ (I ettek.) Estonias. Kaasteg.
L. Hellat-Lemba, V. Sola ja G. Stahlberg. Juh. A. Topman.
3. 1. septembril. Eelmise kontserdi kordamine.
4. 13. okt. Kontsert à capella Estonias. Kaasteg. Olak-Mikk ja D. Or-
gussar. Juh. A. Topman.
5. 17. nov. R. Schumann'i „Roos rändamisel“ Estonias. Kaasteg. Paula
Brehm, Abram-Jakobson, D. Orgussaar, Avesson. Juh. A. Topman.
6. 8. dets. Soome üliõpilaste kontsert Estonias. Kaasteg. E. M. O. koor.
Juh. A. Topman.
7. 26. dets. Kontsert à capella ühes orkestriga Estonias. Kaasteg. L.
Hellat-Lemba, P. Brehm, H. Hellat. Juh. A. Topman.
8. 27. dets. Kontsert à capella ühes orkestriga Estonias. Kaastegevad
L. Hellat-Lemba, P. Brehm, H. Hellat. Juh. A. Topman.

II poolaasta.

9. 25. jaan. Laste kasv. Seltsi piduõhtul Estonias kaastegev. Juh. A.
Topman.

10. 16. veebr. R. Kulli tuluõhtu Estonias. Juh. A. Topman.
11. 26. märtsil Palvepäeva kontsert Jaani kirikus. Juh. A. Topman.
12. 7. aprillil N. V. Gade „Kalanus” Estonias. Kaasteg. E. Masing, Bernakoff, Pirchan. Juh. A. Topman.
13. 9. aprillil. Tschaikovsky helitööde õhtu Estonias. Juh. A. Topman.
14. 26. aprillil. Väliskontsert Riias, Käsitöö Seltsi saalis. Juh. A. Topman.
15. 27. aprillil. Väliskontsert Tartus, Vanemuises. Juh. A. Topman.

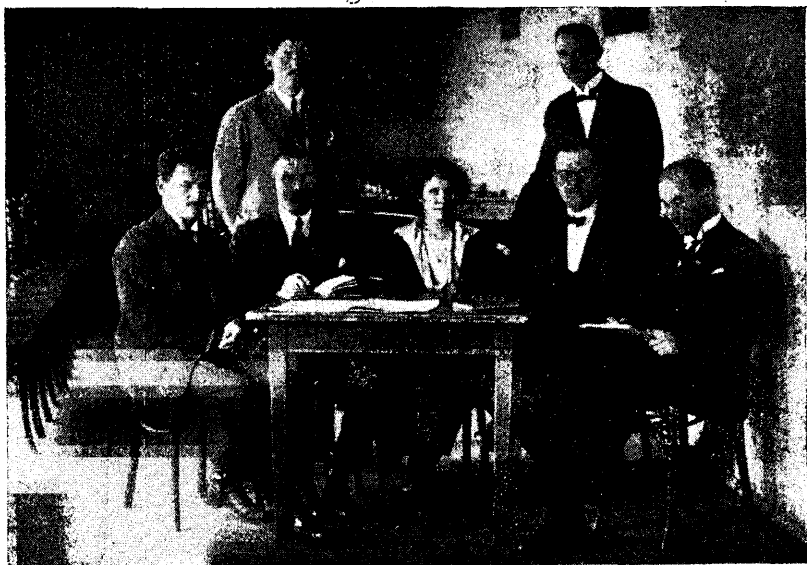
1914.—1915. a. hooaeg.

I poolaasta.

1. 5. dets. Kontsert à capella Estonia teatrisaalis. Juh. A. Topman.

II poolaasta.

2. 19. veebr. Kontsert à capella Estonia tearisaalis. Kaasteg. Paula Brehm. Juh. A. Topman.
3. 24. märtsil. Vaimulik kontsert Jaani kirikus. Kaasteg. M. Lüdigi (laul), P. Süda (orel). Juh. A. Topman.

E. M. O. juhatus 1921/22 hooajal.

Istuvad pahemalt paremale: **H. Kahu, A. Kruusimägi, pr. Kurikoff, A. Topman, R. Olbrei.** Seisavad: **J. Kiirats ja E. Kõresaar.** Ülesvõtte tehtud E. M. O. endises harjutusruumis, koori 10-dal tegevusaastal.

1915.—1916. a. hooaeg.

I poolaasta.

1. 26. okt. Kontsert à capella Estonia teatrisaalis. Kaasteg. Orkester, Dagmar Parmas. Juh. A. Topman.
2. 29. nov. J. Haydni oratoorium „Loomine” Jaani kirikus. Kaastegev. P. Brehm, A. Sällik, G. Stahlberg. Juh. A. Topman.

3. 12. dets. Kontsert Nikolai gümnn. õpilaste heaks Estonia teatris. Kaasteg. Demidova-Tretjakova, A. Sällik. Juh. A. Topman.

II poolaasta.

4. 15. veebr. Rahvalaulude kontsert Estonia teatris. Kaastegev. E. Masing, G. Avesson. Juh. A. Topman.
5. 3. aprillil. Vaimulik à capella k. Jaani kirikus. Kaasteg. Hellat-Lemba, G. Hellat (orelil). Juh. A. Topman.

1916.—1917. a. hooaeg.

I poolaasta.

1. 28. dets. E. M. O. V aasta kestv. mälestuskontsert Estonias. Juh. A. Topman.

II poolaasta.

2. 20. veebr. G. Händeli orat. „Simson“ Estonias. Kaastegev. P. Brehm, Fick, Saks, L. Neumann. Juh. A. Topman.
3. 20. veebr. IX Beethoveni sümf. Kaasteg. E. M. O. Juh. A. Kirschfeldt.

1917.—1918. a. hooaeg.

I poolaasta.

1. 3. dets. Kontsert à capella ja Baseni „Ristisõitjad“ Tall. tütarl. kommerskoolis. Kaastegev. Hellat-Lemba, M. Tiisik, H. Mohrfeldt (kl.), N. Krivtsov (cello). Juh. A. Topman.

II poolaasta.

2. 24. märtsil. Rahvakontsert Estonia teatrisaalis. Kaasteg. E. M. O. Juh. A. Topman.
3. 5. mail. Kontsert à capella Estonia kontsertsaalis. Kaasteg. pr. Lüdigi-Sinkel. Juh. A. Topman.

1918.—1919. a. hooaeg.

I poolaasta.

1. R. Tobiase mälestuskontsert Estonias. Juh. M. Lüdig.
2. 26. dets. Jõulukontsert. Juh. M. Lüdig.
3. 27. dets. Jõulukontsert. Juh. M. Lüdig.

II poolaasta.

4. 12. juunil. R. Schumanni ilm. orat. „Paradiis ja Peeri“ Estonias. Kaastegevad M. Lüdig, M. Tiisik, V. Sola, G. Stahlberg. Juh. M. Lüdig.
5. 13. juunil. R. Schumanni ilm. orat. „Paradiis ja Peeri“ Estonias. Kaasteg. M. Lüdig, M. Tiisik, V. Sola, G. Stahlberg. Juh. M. Lüdig.

1919.—1920. a. hooaeg.

I poolaasta.

1. 28. nov. Eesti helitööde õhtu Estonias. Kaastegev. M. Lüdig, F. Zvetkov, A. Kasemets. Juh. A. Topman.

II poolaasta.

2. 26. märts. G. Händeli orat. „Simson“ Estonias. Kaast. M. Lüdig, Abram Jakobson, Dr. Malzev, L. Neumann. Juh. A. Topman.
3. 28. märts. G. Händeli orat. „Simson“ Estonias. Kaast. M. Lüdig, Abram Jakobson, Dr. Malzev, L. Neumann.
4. R. Kulli auõhtu Skrjabini II sümfonia Estonias. Kaastegev. E. M. O. Juh. R. Kull.

1920.—1921. a. hooaeg.

I poolaasta.

1. 21. nov. Surnutepüha kontsert Estonias. Kaasteg. A. Topman (orel), K. Viitol, orkester. Juh. A. Topman.

2. dets. Jüri Vilmsi matuse-aktus Estonias. Kaasteg. E. M. O. Juh. A. Topman.

II poolaasta.

2. 2. veebr. Eesti vabariigi de jure tunnistamise puhul kontsert Estonias. Kaasteg. E. M. O. Juh. A. Topman.
3. 6. märtsil. Beethoveni IX sümfoonia Estonias. Kaasteg. P. Brehm, L. Hellat-Lemba, A. Sällik, B. Hansen. Juh. A. Kapp.
4. 13. märtsil. Beethoveni IX sümfoonia Estonias. Kaasteg. P. Brehm, L. Hellat-Lemba, A. Sällik, B. Hansen. Juh. A. Kapp.
5. 15. aprillil. J. Haydn'i orat. „Aastaajad“ Estonias. Kaasteg. M. Lüdigi, K. Ots, K. Viitol. Juh. A. Topman.
6. 17. aprillil. J. Haydn'i orat. „Aastaajad“ Estonias. Kaasteg. M. Lüdigi, K. Ots, K. Viitol. Juh. A. Topman.
7. 24. aprillil. A. Kapp'i helitööde öhtu Estonias. Kaasteg. E. M. O. Juh. A. Kapp ja A. Topman.

E. Ruiga

E. M. O. koori hääleseade- ja lauluõpetaja 1921 a. peale.

1921.—1922. a. hooaeg.

I poolaasta.

1. 15. sept. J. Haydn'i orat. „Aastaajad“ Estonias näituse ajal. Kaasteg. M. Lüdigi, K. Ots, K. Viitol. Juh. A. Topman.
2. 17. sep. Kontsert à capella Estonias. Soome külask. k. eeskava. Juh. A. Topman.
3. 20. nov. Saint-Saënsi „Requiem“ ja à capella laulud Estonias. Kaasteg. Olak-Mikk, Veem-Romanov, V. Sola, K. Viitol, orkester. Juh. A. Topman.
4. nov. Väliskontsert Helsingis, ülikooli aulas. Kaasteg. H. Einer, K. Viitol. Juh. A. Topman. Osa v. 100 l.

II poolaasta.

5. 6. jaan. Saint-Saensi „Requiem“, autori surma puhul Estonias, rahvakontserdil. Kaasteg. Olak-Mikk, Veem-Romanov, Tuksam, K. Viitol. Juh. A. Topman.
6. 11. veebruaril. M. Saare helitööde kontsert Estonias. Kaasteg. Olak-Mikk, V. Veem-Romanov, E. M. O. Juh. A. Kasemets Josep Saar.
7. 5. märtsil. M. Saare helitööde kontsert Estonias. Kaasteg. Olak-Mikk, V. Veem-Romanov, E. M. O. Juh. A. Kasemets, Josep Saar, õpilastele.
8. 24. veebr. E. V. aastapäeva aktus Estonias. Kaasteg. M. Lüdigi-Sinkel (laul), M. Lüdigi (orel), E. M. O. Juh. A. Kasemets.
9. 7. aprillil. G. Händeli orat. „Messias“ Estonias. Kaasteg. M. Lüdigi, Veem-Romanov, E. Ruiga, K. Viitol. Juh. A. Topman.
10. 13. aprillil. G. Händeli orat. „Messias“ Estonias. Kaasteg. M. Lüdigi, Veem-Romanov, E. Ruiga, K. Viitol. Juh. A. Topman.
11. 28. aprillil. G. Händeli orat. „Messias“ Jaani kirikus. Kaastegevad M. Lüdigi, Veem-Romanov, E. Ruiga, K. Viitol. Juh. A. Topman.
12. 13. mail. E. M. O. X aastapäeva juubeli kontsert Estonias. Kaasteg. A. Topman (orelil). Juh. A. Topman ja A. Kasemets.

1922.—1923. a. hooaeg.

I poolaasta.

1. 14. oktoobril. Eesti rahvalaulude kontsert I ettek. Estonias. Juh. A. Topman.
2. 11. nov. Eesti helitööde kontsert Estonias. Kaasteg. orkester, Kikerpuu, K. Ots, K. Viitol. Juh. A. Topman.
3. 15. nov. Saint-Saensi „Requiem“ Katoliku kirikus, sõjas langen. mälestusmessil. Juh. A. Topman.
4. 19. nov. Eesti rahvalaulude konts. II ettek. Estonias. Kaasteg. orkester, Kikerpuu, K. Ots, K. Viitol. Juh. A. Topman.

II poolaasta.

5. 3. veebr. Eesti helitööde à capella kontsert Estonias. Kaasteg. prof. A. Lemba (klaver). Juh. A. Topman.
6. 12. aprillil. XVI—XVIII a.-sajangu helitööde kontsert Estonias. Kaasteg. A. Topman (orel). Juh. A. Topman.
7. 6. mail. R. Kulli auõhtu, valss „Kevade hurm“ Estonia orkestriga, Estonias. Juh. R. Kull.
8. 10. mail. XVI—XVIII a.-s. helitööde II ettek. Tartus, Pauluse kirikus. Kaasteg. P. Berkovits (cello). Juh. R. Kull.
9. 29. juunil. G. Händeli orat. „Messias“ Jaani kirik. Peaproov. Kaast. P. Brehm-Jürgenson, V. Veem-Romanov, V. Krull, K. Viitol. Juh. A. A. Topman.
10. 30. juunil. G. Händeli orat. „Messias“ Jaani kirikus — esim. ettek. Kaasteg. P. Brehm-Jürgenson, V. Veem-Romanov, V. Krull, K. Viitol. Juh. A. Topman.
11. 1. augustil. Eesti helitööde kontsert Estonias kell 1 päeval. Juhat. A. Topman, J. Aavik. Kaasteg. Olak-Mikk, K. Viitol, orkester.
12. 1. augustil. XVI—XVIII a.-s. helitööd Jaani kirikus. Juhatab A. Topman.
13. 1.—3. VIII üldlaulupeo üldkooris.
14. 3. aug. Katkendid „Messiasest“ Laulupeo platsil. Kaastegev. P. Brehm, V. Krull, K. Viitol.

1923.—1924. a. hooaeg.

I poolaasta.

1. 6. nov. Estonia teatrimaja 10 a. juubeli kontsert Estonias. Kaasteg. H. Einer, K. Ots, K. Viitol, orkester. Juh. R. Kull.

2. 2. nov. Eesti helitööde kontsert Estonias. Kaasteg. Olak-Mikk, A. Arder, A. Topman (orel). Juh. R. Kull, A. Topman.
3. 4. nov. XVI—XVIII a.-s. helitööde kontsert Jaani kirikus. Kaasteg. A. Topman (orel). Juh. A. Topman.

II poolaasta.

4. 5. veebr. F. Mendelsohni orat. „Elias“ I ettekanne Estonias. Kaasteg. P. Brehm-Jürgenson, V. Veem-Romanov, K. Ots ja K. Viitol. Juh. J. Topman.

Juhan Aavik

praegune E. M. O. juhataja 1924 a. peale

5. 21. veebr. F. Mendelsohni orat. „Elias“ II ettekanne Estonias. Kaasteg. P. Brehm-Jürgenson, V. Veem-Romanov, K. Ots ja K. Viitol. Juh. J. Tompan.
6. 30. märts. R. Kulli auõhtul katkendid „Tannhäuserist“ Estonias. Kaasteg. E. M. O. Juh. R. Kull.

1924—1925. a. hooaeg.

I poolaasta.

1. 28. nov. F. Mendelsohni „Esimene Valpurgi öö“, A. Kappi „Päikesele“, J. Aaviku „Kodumaa“, Estonias. Kaasteg. A. Orav, E. Lanenbeck, L. Neuman. Juh. J. Aavik.
2. 7. dets. 1. dets. langenute mälestusaktus Estonias. Kaasteg. E. M. O. Juh. J. Aavik.

II poolaasta.

3. 4. märts. Palvapäeva kontsert, Estonias. Kaasteg. P. Laja (orel). Juh. J. Aavik.
4. 9. apr. F. Mendelsohni oratoorium „Paulus“, I ettek. Estonias. Kaasteg. P. Brehm-Jürgenson, A. Kivisild, K. Viitol, N. Põlluaas, Estonia sümfoonia orkester. Juh. J. Aavik.
5. 3. mail F. Mendelsohni orat. „Paulus“ II ettek. õpilastele, Estonias. Kaasteg. A. Kivisild, K. Viitol, P. Brehm-Jürgenson, N. Põlluaas, Estonia sümfoonia orkester. Juh. J. Aavik.
6. 10. mail F. Mendelsohni oratoorium „Paulus“ III ettekanne Tartus, Pauluse kirikus. Kaasteg. N. Põlluaas, P. Brehm-Jürgenson, A. Kivisild, K. Viitol. Juh. J. Aavik.

1925—1926. a. hooaeg.

I poolaasta.

1. 24. okt. K. Tüürpu 60-a. sünnip. aktus Estonias. Kaasteg. Olak-Mikk-Krull, A. Arder, E. M. O. Juh. J. Aavik ja A. Kasemets.
2. 7. nov. Uuemate Eesti helitööde kontsert, Estonias. Kaasteg. prof. A. Lemba (klaver). Juh. J. Aavik.
3. 10. nov. A. Kapp'i 25-a. helilooja tegevuse juubeli kontsert, Estonias. Kaasteg. E. M. O., Meestelaulu Selts, A. Arder, S. Mamontov. Juh. J. Aavik.
4. 21. nov. Estonia Seltsi 60-a. juubeli aktus Estonias. Kaast. K. Ots (ten.) E. M. O. Juh. J. Aavik.
5. 22. nov. Pidulik rahvakontsert Estonias. Kaasteg. A. Arder ja P. Laja. Juh. J. Aavik.

II poolaasta.

6. 24. veebr. E. V. aastapäeva aktus Estonias, hommikul. Juh. J. Aavik.
7. 24. veebr. E. V. aastap. pidulik kontsert Estonias, õhtul. Juh. J. Aavik.
8. 28. märts. Enrico Boss'i sümfon. poem „Kaotet Paradiis“ Estonias. Kaasteg. A. Ainomäe, A. Kivisild, K. Viitol ja B. Petrov. Juh. J. Aavik.
9. 13. mail. Kontsert Tartu laulupeo lauludest Estonias. Kaasteg. prof. R. Bööcke (cello). Juh. J. Aavik.
10. 2.—3. juulil. Tartumaa laulupeol Tartus, Tammeväljal. Juh. J. Simm ja J. Aavik.
11. 10. juulil. Nõmme laulupäeval, Nõmme Mustamäel. Juh. J. Aavik.

1926—1927. a. hooaeg.

I poolaasta.

1. 7. nov. Uute Eesti koorilaulude kontsert, Estonias. Kaasteg. K. Ots (tenor), S. Mamontov. Juh. J. Aavik.
2. 19. dets. Enrico Boss'i sümf. poem „Kaotet Paradiis“ Estonias. Kaasteg. M. Lüdig, Hellat-Lemba, K. Viitol, S. Hermann. Juh. J. Aavik.
3. 30. dets. IX laulupeo laulude kontsert teiste Tallinna kooridega, Estonias. Juh. J. Aavik ja A. Kasemets.
4. 1. dets. Kultuur-ajaloo seltsi korrald. 700-a. leina mälestusõhtu. Kaasteg. R. Peenemaa (viul), ühes teiste kooridega. Juh. A. Kasemets.

II poolaasta.

24. veebr. E. V. aastapäeva kontsert Estonias. Kaasteg. prof. Laky-Schuster (klaver), R. Peenemaa (viul), Lydia Terkmann (orel), EMO. Juh. J. Aavik.
9. märts. Palvepäeva kontsert Kaarli kirikus. Kaasteg. K. Viitol, K. Jürgenson. Juh. J. Aavik.
27. märts. Beethoveni IX sümf. Estonias. Kaast.: H. Einer, V. Veem-Romanov, K. Ots, K. Viitol, E. M. O. Juh. J. Aavik.
31. apr. Beethoveni IX sümf. Estonias. Kaasteg.: H. Einer, V. Veem-Romanov, K. Ots, K. Viitol, E. M. O. Juh. J. Aavik.
6. apr. Konserv. oreliklassi õpil. vaimulik kontsert Toompea kirikus. Juh. J. Aavik. E. M. O. kaasteg.
22. apr. K. Türrpu matusel Niguliste kirikus. Kaasteg. Tallinna ühend. koorid.
2. ja 3. juulil. Sakalamaa laulupeol. Kaasteg. E. M. O. Juh. J. Aavik.

V. Nerep

E. M. O. abijuhataja 1924/25 hooajal.

1927—1928. a. hooaeg.

I poolaasta.

22. okt. Väliskontsert Helsingis, ülikooli aulas. Kaasteg. K. Ots. Juh. J. Aavik.
 23. okt. Väliskontsert Helsingis, Nikolai kirikus. Kaasteg.: K. Ots, P. Pressnikoff. Juh. J. Aavik.
 3. nov. E. M. O. XV-a. tegevuse mälestuskontsert Estonias. Kaasteg.: Erika Franz (klaver). Juh. J. Aavik.
- Kokkuvõttes 15-ne a. jooksul üldse 109 esinemist, nendest 70 iseseisvat kontserti ja 39 kaastegevat esinemist.

E. M. O. 1927./28. hooaja esimese poolaasta juhatuse koosseis.

Karl Jürgenson (esimees), Martin Kitsnik (abiesimees), Karl Ainomäe (kirjatoimetaja), Salme Laipman (kirjatoimetaja abi), Artur Laamann (laekur), Theophil Tedder (laekuri abi).
Koorijuht — Juhan Aavik. Koorijuhi abi — Ernst Võrk.

Soome ajakirjandus Eesti koorilaulust.

E.M.O. viimase kontsertreisi puhul Helsingis 22. ja 23. okt. 1927.

„Uusi Suomi“ 23. okt. 1927.

Kontsert ülikoolis.

Eesti parimaks peetud Estonia segakoor leidis eila ülikoolis peaaegu saalitäie publiku poolt vaimustatud vastuvõtmist. Kohe esimese laulja lavale astudes algasid kiiduavaldused, mis vaiksids alles siis, kui koori juhataja muusikadirektor Juhan Aavik juhatajapuldile oli astunud, iga ettekantud eeskavanumbri järele aga uuesti võimsasti lahti puhkedes. Peale selle töid järgmised kohalikud koorid ja ühistused oma edustajate kaudu tervitusi ja pürgasid: Suomen Laulu, Y. L., Kansalliskuoro, Akadeemiline hõimuklubi ja Helsingi eestlaste koor. Tervituste peale vastas juhataja Aavik lühikese eestikeelse kõnega. Kontsert, mis andis selge ülevaate eesti koorikirjandusest ja laulutapasinnast, kestis nii kaua, et me siinkohal piirduma peame ainult sellega.

V. I. F.

„Helsingin Sanomat“ 23. okt. 1927.

Estonia segakoor:

Meie vennasrahvas on suure lauljatehulga siia saatnud eesti koorimuu-sikat esitama. Laulukoor Juhan Aaviku juhatusel täitis oma pika ja osalt vägagi nõudliku eeskava kõlarikkalt ja muuski suhtes täit tunnustust teenival viisil. Koori suurt liigete arvu silmas pidades on need puudused, mida ühislaulu täpsuses ja kõlapuhtuses siin-seal võis tähele panna, väga arusaadavad. Eeskava andis hea pildi eesti komponistide püüetest sel alal. Kuuldi tehnilise väljatöötuse ja muusikalise sisu poolest vähenõudlikumaid, samuti aga ka kaaluvamaid ja viisirikkamaid eeskavanumbreid. Viimas-test jäid muude hulgas meelde Türrpu „Troost“, Kreeki, Saare ja Aaviku — näit. tore humoresk „Kuidas sõitu sõidetakse“ — helitööd.

Lisaks oli huvitav tutvuda eeskavas leiduvate Saare ja Aaviku üksik-lauludega. Eelmine püüab omapärase väljenduse poole, mis talle aga ai-nult osalt õnnestas, sest ta püüab klaveri kaasmängus teostada helikunst-liselt liig peadmurdvaid ülesandeid. Aavik on loomu poolest vähem järei-kaaluv, aga ühtlasi ka seeditavam; oma mõlemas rahvalaulu seadelduses pakkus ta kõige paremat. Laulud kandis ette Karl Ots oma kauni teno-riga eriti suurt meeldivust äratades.

Publikum, keda oli kogunud rõõmustavalt rohkesti, täitis terve õhtu südamlikult soojade tunnetega. Koori ja tema teeneterikka juhataja kor-daminek oli suur ja täiesti ärateenitud. Annetati rohkesti pürgasid, muude hulgas Kansalliskuorolt, Suomen Laulult, Kilve koorilt, Helsingi Akadeemi-liselt hõimuklubilt ja Üliõpilaskonna Lauljalt.

L. M.

„Helsingin Sanomat“ 24. okt. 1927.

Estonia koori kontserdil Nikolai kirikus oli kuulajaid võrdlemisi roh-kesti. Laulukoori juba varemalt nimetatud suured muusikalised võmised paistsid eeskava täitmisel selgesti silma. Koori ja tema kaastegelaste ees-kavasse kuulus vana ja uut muusikat; eriti huvitasid Eesti heliloojate tööd. Estonia koori külaskäik Helsingi jätab väga meeldiva mälestuse, kuna ta meile veel kord tunnistust on annud eesti laulukultuuri tähelepanuvääri-lisest kõrgest tasapinnast.

„Iltalehti“ 24. okt. 1927.

Estonia segakoori kirikukontserti oli rahvast kogunenud niivõrd roh-kesti, et kiriku keskosa peaaegu täis oli. Esinev eesti koor valmistas kuulajatele naudingurikka silmapilgu. Koori head hääletagavarad ja see otsekohene lauluvaimustus, mis lõunapoolse vennasrahva koorilaulule näib olevat iseloomulik, pääsesid kirikuski väga hästi esile. Koori üldkõla on

pehme ja meeldiv, ja dünaamiliselt valitseb ta laia skaalat ilusast vaiksest pianissimost mürisevakõlalise forteni. Hülgenumbriks viimases suhtes oli Gounod „Israeli vangid Babelis“. Juhataja Juhan Aaviku muusikaline käsitusviis on väga tunneterikas ja tõendab sügavat muusikalist arusaamist. Ainuke asjaolu ettekandmises, mille peale võiks tähendada, oli vahetevahel esinev helipuhutuse kõikumalöömine, kuid seegi ei pääsenud tõsisemalt eksitama kaunist kogumõju.

Eeskava algus pakkus hea valiku Händelist, Mozartist (Ave verum) ühes juba nimetatud Gounod helitööga, kuna eeskava lõpp oli pühendatud eesti muusikale. Süda laia preludi ja fuuga orelile mängis kunstirikkalt hra Paul Presnikoff ja Kappi võimsa „Vaimuliku aaria“ laulis hra K. Ots, suurepärase metalliselge häälega tenor. Edasi kuuldi Aaviku. Säbelmanni,

E. M. O. juhatus 1925/27.

Istuvad pahemalt-paremale: **K. Ainomäe** (kirjatoimetaja), **K. Jürgenson** (esimees), **J. Aavik** (koorijuht), **M. Kitsnik** (abiesimees). Seisavad: **V. Laamann** (laekur), **S. Laipmann** (kirjatoimetaja abi), **Th. Tedder** (laekuri abi).

Saare, Kreeki ja Tobiase koorilaule. Vast kõige huvitavam olid Saare ja Kreeki seadeldused vaimulikkudest rahvalauludest, eriti Saare „Nüüd kiitkem Jumalat“ ja Kreeki „Mu süda ärka üles“, milles on saavutatud eriline mõjuvus sel teel, et naishääli kogu aeg lamada lastakse madalal heli-alal. Aaviku ja Säbelmanni kaunid, kuigi stiililt leplikumad „Palved“, olid samuti väga meeldivad. Kontsert täiendas seda pilti eesti helikunstist, mille andis laupäeva õhtul ülikoolis. Eestlased ei ole mitte üksi vaimustatud lauljad, vaid neil on väga palju pakkuda ka kooriloomingu alal. Ja nagu siinkäinud kooride eeskavadest võib järeldada, on heliloojad hakanud järjest selgemini esiletõoma omapäraseid eesti jooni oma loomingu. **T. H.**

„Huffudsblatt“ 23. okt. 27.

Eesti segakoor, kes praegu külastab Helsingit, andis eile oma esimese kontserdi ülikooli aulas viimase platsini väljamüüdnud saalis. Värskendada selle ühingu tutvust oli väga mõnus ja huvitav.

Koosnev 150 liikmest koor, kellest umbes pooled olid esitatud, laulab hea kooskõla ja ehtsa laulja rõõmuga. Hääle materjal on tugev ja vahekorrad häälte vahel tasakaalus. Koori kõlal on väike karedus, iseäranis sopranid kõlavad kõrgemates toonides forseeritud, aga on muidu päris täielikud ja saavutavad fortes tugevuse. Omas juhatajas hra J. Aavikus on kooril hea võimega, teadliku, tahtejõuga juht, kes peab hea distsipliini korra ja hoiab koori ohjes; seda tõendavad lauljate hästi väljatöötatud dünaamilised vormid ja hea nüanss. Intonatsioon on hea.

Otsustades kõige järele oli kontsert hästi ettevalmistatud ja võime õnne soovida nende hea töö tulemusele. Programm koosnes ainult eesti helitöödest, muuseas paljudest ilusatest ja karakteristlistest rahvaüksidest eesti heliloojailt. Ka juhataja omad originaal kompositsioonid ei puudunud ja olid mõned väga kõlarikkad ja väljendas osaliselt vene osaliselt soome mõju.

Solistina esines tenorilaulja K. Ots, kelle metalliline, aga siiski natuke kare hääle suure kõla, kandmisvõime ja temperamendiga ettekandis seeria soololaule hra P. Presnikoffi saatel. Külastavat koori võeti kiiduavaldustega vastu ja juhatajale annetati hulk loorberipärgi soome kooridelt. M. P.

„Huffudsblatt“ 24. okt. 1927.

Eestlaste III kontsert oli koondanud arvuikka publiku Nikolai kirikusse. Nende ridade kirjutaja mäletab koori hästi tema varematest külaskäikudest mõne aasta eest. Edusammud on suured ja väljenduvad koori häälte silumises, iseäranis märgatavalt naishäältes. Akustika Nikolai kirikus on ju väga tänuväärne ja laotab koori võimalikkude ebatasasuste ja puuduste üle. Koori häälte kõla pehmus oli vist osalt ka sellest tingitud. Koor algas kontserdi õrna Palestrinaga, kus oli raske saavutada puhtust, aga järgmistes numbrites (Händel, Mozart, Gounod) oli intonatsioon juba päris kindel. Üks detail, mis peaks tähelepanu leidma, on koori kaldumus häälte langeamisele ning mõnes a capella laulus oli lõppakkord ligemalt terve tooni võrra madalam kui alguses.

Kooril oli kaasas kaks solisti. Hra P. Presnikoff näitas Süda preludium ja fuugas orelile, et tema kindlasti valitseb oma majesteetlist instrumenti ja vaimulikus aarias Kapilt näitas K. Ots oma metallilise häälega mõjurikkust. Natuke enam pehmust hääles, saaks K. Otsast üks väga nautimisväärne laulja.

K. Ekmann.

Soome „Üliõpilasleht“ nr. 20 — 5. nov. 1927.

Estonia segakoor, Eestist, andis siin kontserdi laup., 22. okt. 1927. ülikooli saalis. Vennasrahva nimekama segakoori kontserdi oodati meie pealinna lauljate ringkonnas suure huviga, mitte vähesel määral sellepärast, et eeskava sisaldas ainult eesti heliloojate teoseid (nende hulgas mitmed eeloleval suvel eesti laulupeol ettekantavad).

Nende suurepärase juhataja Juh. Aavik'ü taktikepi liigutusel muutus õhtu nauditavaks kunsti sündmuseks. Sopranides võib panna tähele jõudu ja selgust, millist mõnikord tumestab ebapuhtus. Kumisevad bassid ja kaunitäänbrilised alid mõjusid hästi üldmuljele. Tenorid sellevastu on nõrgemad, mis võib olla oleneb ka nende vähesest arvust.

Ettekandeis, vaatamata väsitava merireisule, võis märgata õiget eesti-laadilist meelt ja peent nüansseerimist, mille eest tänu koorijuhatajale Juh. Aavik'ule.

Kontserdis tulid kuuldavale M. Saare, J. Aavik'ü, C. Kreek'i, K. Tärnu, Läte, Võrgu j. t. teoseid. Suur hulk nimesid, mille järele võib otsustada Eestis tehtava energilise töö üle heliloomise alal.

Isaaranis kütkestasid tähelepanu M. Saare, C. Kreek'i, K. Tärnpu ja Juh. Aavik'u helitööd. Kreek on väga meeldiv helilooja, kelle eeskavas olev „Meil aiaäärne tänaval“ andis kõige parema väljenduse kodukoha armastusest.

K. Tärnpu „Troost“ korrati koori kauni ettekande pärast.

Mainime veel Juh. Aavik'u kaasakiskuvat humoreski „Kuidas sõitu sõidetakse“ ja sama helilooja rahvalaulu seadelduse „Lõikaja laulu“.

Solistina esines kontserdil tenor Karl Ots, kelle haruldaselt metalliline ja hästi koolitatud hääl täiesti vallutas publiku.

Soololaulude osas mainime esikohal M. Saar't, millise andeka helilooja „Kutse metsaminekuks“ ja „Pulma laul“ õnnelikult esitavad helilooja uuemaid püüdmisi (muuseas klaveri julge, iseloomulik kaasmängu võte). Juh. Aavik'u „Lumes“ ja rahvalaulu seadeldus „Olõss sina enne mulle tulla“ olivad kaunid kuulda. Neist viimasena mainitud oma slaavi laadilise käsitusviisi tõttu (lause, mis aina kordus), saavutas hästi meeoleolurikka mulje. Karl Otsa saatis andekalt Paul Presnikoff.

Lõpuks tuleb eriti mainida juhataja Juh. Aavik'ut, kes oma selge, kindla ja energilise juhatusesega aitas kaasa üle kõige kontserdi edule.

Kontserdi publik oli kuulduga eriti rahul, nõudes tihti kordamist.

Estonia segakoor sai oma siinoleku mälestuseks mitmed loorberipärjad.

E. M. O. 1927./28. hooaja lauljate nimestik.

(Laulja nime jäarele on märgitud elukutse ja koori astumise aasta.)

Sopran I.

Ainomäe, Alma — Õpetaja, 1912.	Laipman, S. — Ülip. kont. am., 1918/20.
Albo, Lisette — Äriteeniija, 1922.	Lintov, Marie — 1914.
Berg, Ottile — Õmbleja, 1914.	Littover, Alma — Õmbleja, 1918.
Blande, Clara — Kontori am., 1920.	Mikkelsaar, Lee — Kod. majap., 1921.
Bristol, Lena — Konserv. õp., 1927.	Nõmberg, Adele — Kontori am., 1922.
Budsjus, Cecilie — Raamatupid., 1918.	Nõmberg, Enna — Kontori am., 1925.
Ende, Lisanna — 1920.	Paalberg, Elly — 1926.
Ernits, Kristine — Kod. majapid., 1925.	Ploompuu, Ida — Kod. majapid., 1912.
Greenbaum, V. — Panga am., 1927.	Prangel, Elvine — Õmbleja, 1927.
Jaanusson, A. — Raudt. v. am., 1920.	Seemann, E. — Raamatupid., 1927.
Jaanvald, Anette — Äriteeniija, 1918.	Sikkenberg, S. — Riigiametnik, 1922.
Janso, Fernande — Äriteeniija, 1924.	Talrik, Laura — Kod. majapid., 1920.
Kaminsky, Ally — Laulja, 1927.	Uuli, Helene — Kod. majapid., 1920.
Kulderknup, S. — Kontori am., 1927.	Viirmann, Else — Riigiametnik, 1918.
Küüts, A. — Kod. majapid., 1926.	Vinnal, Emilie — Kod. majapid., 1918.

Sopran II.

Arak, Armilda — 1927.	Plint, Olga — Apteekri abil., 1920.
Danilov, Antonina — 1927.	Rosenberg, Alide — Õpilane, 1927.
Essmann, Olga — 1927.	Sepp, Ludmilla — Kod. majap., 1927.
Jakobson, Helmi — Üliõpil., 1918/26.	Schönberg, Elis. — Kants. am., 1925.
Kibus, Lilly — Kontori am., 1927.	Tomingas, H. — Kontori am., 1927.
Kodaniburg, M. — Kantselai am., 1927.	Traurig, Marta — Halastajaõde, 1922.
Lindam, Agate — Kantselai am., 1927.	Uusmann, Selma — 1927.
Luberg — Kantselai am., 1925.	Õunapuu, Pauline — Õmbleja, 1925.
Magnus, Alma — Äriteeniija, 1918.	Villard, Linda — 1927.
Paulson, Emilie — Kod. majap., 1912.	

Alt I.

Arumaa, Meta — Päevapiltnik, 1925.	Ellenberg, E. — Kod. majapid., 1921.
Bruchlän, H. — Riigiametnik, 1913.	Ebro, Ida — Majaperenaine, 1912.

Huuk, H. — Konserv. õp., 1927.
Jalakas, Harriette — 1927.
Jeremejev, Olga — Kants. am., 1926.
Igenurm, Adele — Õmbleja, 1920.
Intal, Irma — Kants. ametnik, 1926.
Kautlenbach, Löölia — 1924.
Kissel'ov, Raissa — Kont. am., 1927.
Kivisild, Agnes — Kod. majap., 1921.
Loberg, K. — Üliõp. kont. am., 1926.
Lukk, Elisabeth — Kod. majap., 1922.
Mirka, Helmi — 1925.

Alt II.

Aun, Margarete — Kants. am., 1924.
Dellmann, Hilda — Õpetaja, 1922.
Eller, Agnes — Kontori am., 1927.
Eller, Margot — Arveametnik, 1927.
Eerik, Meta — Arveametnik, 1924.
Jagor, Magda — Kontori am., 1924.
Freiberg, D. — Kod. majapid., 1921.
Hallist, Mary — Kants. am., 1922.
Juurus, Elfr. — Klaverimäng., 1925.
Lekko, Alma — Üliõpilane, 1927.

Tenor I.

Ainomäe, Kaarel — Riigiam., 1917/23.
Grosvald, L. — Raamatup., 1923/27.
Ehrenbusch, Hans — Äriteenija, 1926.
Kahu, Hindrek — Õpetaja, 1919.
Klumberg, Ralf — Üliõpilane, 1925.
Kook, August — Panga am., 1923.
Kütt, Elmar — Kants. am., 1927.
Laats, Alfred — Üliõpilane, 1927.

Tenor II.

Bender, Alfred — Kontori am., 1923.
Joa, Hans — Panga am., 1926.
Kats, Oskar — Kontori am., 1927.
Knaps, Voldemar — Kons. õpil., 1926.
Krik, Jakob — Käsitöölise, 1922.

Bass I.

Aarman, Eugen — Äriteenija, 1918/27.
Adler, Teodor — Kirjutaja, 1927.
Birk, Aleks. — Raudt. v. am. 1920.
Grünthal, Aleks. — Aajakirjanik 1927.
Jalakas, Karl — Üliõpilane, 1927.
Komits, Joh. — Kontori am., 1920.
Kuusk, August — Äriteenija, 1920.
Kõresaar, Erhard — Rdt. am., 1912/27.
Laamann, Artur — Kaupmees, 1922.

Bass II.

Bauming, Eduard — Rätsep, 1914.
Biltse, Arnold — Konserv. õp., 1926.
Iturm, Albert — Äriteenija, 1927.
Kahu, Martin — Koolijuhataja, 1921.
Kallipera, Martin — Kaupmees, 1913.
Karp, Selmar — Kants. am., 1926.
Killak, Johannes — Lukusepp, 1925.

Moorus, Alma — Äriteenija, 1926.
Olbrei, Anna — Õpetaja, 1923.
Pluss, Hilda — 1926.
Reich, Edla — 1926.
Riomar — 1927.
Schmidt, Julie — Kod. majap., 1921.
Siitam, Aima — Raamatupidaja 1926.
Tönström, L. — Pangaametnik, 1927.
Uuli, Maimu — Kants. ametnik, 1920.
Vahter, Lisette — Kants. am., 1927.
Vindt, Erna — Kants. am., 1925.

Liiventel, V. — Kont. am., 1927.
Ligema, Elise — 1927.
Liister, Karin — Kants. am., 1925.
Maran, Ida — Aajakirjan., 1921.
Meibbaum, Karin — Üliõpilane, 1926.
Neumanskraft, Beatrice — 1927.
Nerep, Linda — Õpetaja, 1920.
Sieder, Rosalie — Kont. am., 1920.
Turu, Ella — Kod. majapid., 1927.

Lassman, Konst. — Apteeker, 1922.
Sassi, Aleks. — Majaom., 1912/27.
Tamm, Georg — Kontori am., 1927.
Toming, Gustav — — 1927.
Triip, Gustav — Riigiametnik, 1926.
Õunapuu, August — Rätsep, 1921.
Zimaikoff, Jaan — Kontori am., 1924.

Lattik, Aleksander — Riigiam., 1925.
Meos, Jaan — Äriteenija, 1925.
Neuhof, Leopold — Raamatup., 1920.
Persman, Hans — Maamõõtja, 1926.

Luik, Aleksander — Riigiam., 1927.
Lukk, Joosep — Arhitekt, 1922.
Reinbaum, Karl — Üliõpilane, 1927.
Savi, Friedrich — Liimit. abij., 1927.
Sepp, Heinrich — Riigiam., 1925.
Tedder, Teophil — Riigiam., 1925.
Uilp, Ferdinand — Raamatup., 1925.
Õvel, Richard — Riigiam., 1927.

Kitsnik, Martin — Raamatupid., 1920.
Martson, Jüri — Kaupmees, 1927.
Petrov, Boris — Riigiam., 1923.
Reinop, Karl — Kaupmees, 1927.
Teever, Aksel — Panga am., 1927.
Vihalem, Hugo — Riigiametnik, 1927.

omal kulminatsiooni punktil katkeb. Tuleb seisak ning siis kinnitavad kõik hääled laia, tugeva, hoogsa rõhutamisega, et „Elu sõidab samuti!“ See katkemine ja seisak pole noodis märgitud, sellepärast tehtagu lahkelt üks suur fermaat taktikriipsude kohale — kaks takti lõpust tagasi lugedes. Eriti laiakõlaliseselt — hoogsaviisiliselt ja veenvalt tulevad esile tuua lõputaktide aldi ja tenori osad, mis sisaldavad viisi käike. Nii siis — igale tüübile vastav meeleolu väljendus — pikatempoliselt ja tasa ning minnes järjest rutemaks ja valjemaks kuni pulmatrall häkki katkeb ja sellest moraal — et „Elus on ka samuti!“ (Järgneb.)

O. Merikanto — „Elina surma“ autor.

Kontsertide ülevaade.

Oskari Merikanto ooper „Elina surm“ Estonias.

Esimesena Soome ooperina nägime „Estonia“ laval O. Merikanto „Elina surma“. Kuna meil veel algupärane ooper puudub, on soomlastel juba mitu oma ooperit olemas. Nii on Merikantol „Elina surm“, „Põhjan neitsi“ ja „Regina von Emmeritz“, Armas Launisel „Kullervo“ ja „Seitse venda“, Melartiniil „Aino“ ning Leevi Madetojal „Põhjalased“. Neist kõige õnnestunum Madetoja „Põhjalased“, mis suure menu osaliseks sai paari aasta eest Soomes ning nüüd oma võidukäiku jätkab välismail.

Oskari Merikanto on aga esimene, kes Soomes ooperi kirjutas ning ka esimene ning kauaaegne Soome ooperiteatri muusikajuht.

„Elina surm“ läheneb oma vormilt muusika-draamale, ning muusikas valitseb põhjamaise melankoolia noot. Et aga Merikanto oli peaaesjalikult vokaal-komponist, rahvalikkude laulude looja, sellepärast tundub tema ooperimuusika arengus mõningaid konarusi ning orkestratsioonis mono-toonsust. Nende puuduste peale vaatamata mõjub ooper sügavalt oma sisuka dramaatiliku arenguga.

Meil lavastati see ooper Väinö Sola juhatusel, kes seda ka Helsingi ooperis ühes Merikantoga lavastas. Lavastus oli hea. Lavastusest hoovas otsekohene soome hingelaad, võltsimatu soome vaim. Koosmäng oli ladu-salt läbi viidud. Mass-stseenid elevad ning stiilsed.

Ooperi sündmüстик arneb 15. sajangul. Sisuks — armastusdraama soome aadelikute perekonnas. Klaus Kurkil, Lauko härral, on tekkinud armuühendus Kirsti Flemminguga, kes on Kurki surnud naise Kaarina õde. Kuid ta loobub Kirstist ning kosib Suomela peretütre Elina, kes alles väga noor ega oska armastadagi Klaus. Elinat armastab aga kirglikelt noor Lauko valitseja Uolevi. Ka Elina pole talle ükskõikne. Kirglik Kirsti Flemming aga kannatab väga hingeliselt ning otsustab Klausile omale tagasi võita. Ta püüab tundeid Uolevi ja Elina vahel elustada ning soodustab selleks silmapilke ning võimalusi. Kui aga asi ei edene, siis valetab ta, et Elina Uolevile lapse sünnitab. Klaus ei usu seda. Seal tabab aga Klaus Elinat Uolevi sülelusest (kuhu Elina põgenes Kirsti eest kaitset otsima), surmab mõõgaga Uolevi ning kägistab Elina. Siis aga tunnistab Kirsti oma vale, ning Klausile mõistus tumeneb otsatust valust. Ta võtab surnud Elina sülle ning nõdrameelsel ilmel kiigutab teda ning laulab talle äiu-laulu.

*

Klausile osa laulis A. Arder. Ta oli kaunisti hääles ning sooritas osa temperamendiga ning läbimõeldult.

Uolevit laulis lavastaja Väinö Sola. See osa on küll väike, kuid meisterlikult esines ses Sola. Ta lõi hurmava kuju noorest valitsejast. Ta tundeküllane laul pakkus suurimat muusikalist naudingut. Nii kütkestas ta, kui laulis Elinale: „Ei tea ma miks küll laulaksin“, või oma südame-laulu: „Oi, Elina, mu igatsus, oi minu kaunim aare“. Kuulake, meie lauljad, Väinö Sola diktsiooni, kus igal häälikul on oma kullane ning hõbedane helin, ning ärge olge nii hooletud diktsioonis. Diktsioon suursugustab laulu! Peale selle on Väinö Sola laulus võrratu muusikaalsus ning intelligentsus!

Kirglikku Kirsti Flemmingut mängis Valentine Veem. Lavaliselt esines ta tunnustusevääriliselt, kuid muusikaliselt ei pääsenud ta mõjule: ta häälel on kõlatu. Ka puuduvad tal mõned häälikud, nagu „ä“, „õ“. Kirsti osa, üks tähtsamaid ooperis, jäi küll kahvatuks, mis mõjus ka üldisele ooperi nautimisele miinusena.

Elinat laulis südamlikult ning sümpaatselt O. Krull-Mikk.

Üldine muusikaline juhatus oli Juhan Aaviku käes, kes selle suure stiilitundega läbi viis. Nii koor kui orkester sooritas oma osa hästi. Samuti tabavad olid dekoratsioonid ning kostüümid, vastavad soome ajaloolisele koloriidile.

Lavastajale Väinö Solale annetati lilli ning loorberipärg ning tehti suuri auavaldusi. Teatri direktor Hanno Kompus tervitas teda ning tänas suure töö eest.

T. V.

Norra rahvusliku helilooja Edvard Grieg'i helitööde kontsert.

Tallinna Koolinoorsoo Muusika Ühingu segakoor korraldas 26. nov. s. a. „Estonia“ kontsertsaalis Edv. Grieg'i 20 aasta surmapäeva mälestuseks tema helitöödest kontserdi. Öhtu algas vastava meeoleoluga, kus prof. Topman orelil mängis „Aase surma“ ning sellele järgnes in memoriam — Sibeliusse — „Mu südame laul“ koorilt.

Nüüd laulis mõne Grieg'i soololaulu hra K. Viitol ning pr. L. Hellat-Lemba. Grieg'i soololaulud on väga huvitavad oma põhjamaise koloriidiga — ja nad meeldisid publikule. Mõnigi soololaul tuli kordamisele, nii kui hoogne „Ma armastan sind“ j. m.

Nüüd laulis koor „Uus isamaa“, klaveri ning orelil saatel. Selles helitöös kirjeldab Grieg norra kuninga Olav Trygvason sõitu üle Põhjameri maapaost kodumaale. See töö on väga tänuväärt koorile kirjutatud ja koor laulis siin suure hoo ning andumusega. Olav Trygvasoni osa sooritas hra K. Viitol soliidilt. Kontserdi huvipunktiks oli aga suurem helitöö „Olav Trygvason“ — stseenid Björnsoni libretole — sega-, nais- ja meeskoorile, solistidele ning orelile ja klaverile. Selle helitöö tegevus areneb Dronthemis — ühes vanas Norra rahvausu templis, 10. sajangu lõpul, Olav Trygvasoni saabumisel. Seal korraldati vastupanu Olav Trygvasonile. Preestrid ja palvetaja rahvas hüüavad omi jumalaid ning häid vaime, kes alati ühenduses kõikvõimsa Odiniga — laulu- ja sõjajumal Skandinaavia mütoloogias — ning paluvad abi kurja vaenlase Olavi vastu, kellele allunud juba pea terve Norramaa. Huvitvana kujuna esineb seal lausuja ja nõid Völva, kes neab suures vihas kõiki kurje vaime, kes takistavad rahva palveid Jumalate juure pääsemast. Siis mängitakse vanu rahvausu pühasi mängu pikse jumala Aketoari, armastuse jumalanna Fröy, luule- ja muusikajumala Bragi, Kaljuvaimu, Vetevaimu ja teiste jumaluste auks, kes hoiavad ja kaitsevad kallist kodumaad. Sisult väga huvitav oma põhjamaa rikka mütoloogiaga. Sama huvitavalt on Edv. Grieg selle miljöö võlvuse muusikas väljendanud. Suureväärne ooper oleks võinud sellest aimest kujuneda, oleks Björnson oma lubamise täitnud ning libretto valmis kirjutanud.

Muusika on läbi ja läbi huvitav, nii rütmiliselt, harmooniliselt kui ka temaatiliselt. Rikkalik-huvitavale mütoloogilisele librettele on Grieg seda huvitavama muusika loonud, täis säravat temperamenti ning müstilist põhjamaa koloriiti. See muusika on kui osa Norra mägisest maastikust oma salapärase fjordidega ning kaljukoobastega, mille kohal heljub aegadest aegadesse ikka norra rahva mütoloogiline luule, nii huvitav, nii rikas, nii hurmav.

Oi suur, sügav mütoloogia, kui palju huvitavaid loomismomente võid sa pakkuda rahvus-kunstnikkudele!

Helitöö lõpeb suure pidutsemisega ning lahinguettevalmistamisega.

Koorile on see helitöö kaunis kõvaks pähkklaks. Juba intonatsiooni suhtes on töös palju kromatismi, mis koorile üldse ebasobiv. Ka häälte ulatus on siin suur. Bassid peavad laulma Mi_b — fa¹-ni, altod isegi fa²-ni. Kuid Koolinoorsoo koor sooritas oma ülesande päris ladusalt ning täie julgusega. Ka meeskoor, vaatamata noorte häälte peale, täitis oma ülesande

kolmandas stseenis rahuldavalt, kuigi meeskoori osa intonatsioonilt pole kerge. Hääled kõlasid tasandatult ning osa viidi palve meeleolus läbi. Kooriga oli tublisti tööd tehtud — sest õpiti seda tööd ühes teistega vaevalt kaks kuud. Kontserdil lauldi aga terve helitöö peast.

Kiitvalt tuleb mainida siin aga kõige pealt koorijuhti R. Päts'i, kes selle raske helitöö stiilselt läbi viis. Kiitvalt tuleb mainida R. Päts'i ka selles suhtes, et ta oma lauljates huvi ning armastust istutab rahvusmuusika vastu. Usun, et Koolinoorsoo koorilauljad sama andumusega laulavad oma heliloojate rahvuslikke kompositsioone, kui nad laulsid norra rahvuslist suur-meistrit Grieg'i. Meie rahvusmuusika — see olgu, noored lauljad, teie lipukiri.

Võlujat Võlvat laulis pr. L. Hellat-Lemba. See osa sobis väga solisti häälele ning ta laulis seda suure temperamendiga ning karakteriseeris väga usutavalt. Lühikest preestri osa laulis hra K. Viitol.

Heale kunstilisele kordaminekule aitasid suuresti kaasa lugupeetud kunstnikud: helilooja Mart Saar klaveril ja prof. A. Tooman orafil.

T. V.

Rakvere Rahvamaja ja Hariduse seltsi segakoori kontsert

20. novembril 1927. a. meelitas saalitäie kuulajaid. Näha on, et rakverelased oma Haridusseltsi koori vastu huvi tunnevad. Ja seda on koor ka ära teeninud. Oma energilise juhi hra E. Rosenbergi eesotsas on koori tasapind vähehaaval tõusnud niisuguseks, et seda täie õigusega võib pidada parimaks segakooriks kohaliste hulgast. Ka sel juhusel oli rahvas nii mitmegi laulu juures valmistatud ja nõudis palade kordamist, mida ka tehti.

Nimetatud koor on kõige vanem ja püsivam koor Rakveres. Algas oma tegevust novembrikuul 1908. Rakvere Eesti Hariduse seltsi segakoori nime all. Juhiks oli alguses linna algkooli õpetaja Lepp, 1909.—1911. aastani Torma algkooli juhataja M. Kesküla. 1911. a. sügisest peale aga kuni käesoleva ajani tegutseb koori juhina E. Rosenberg. Alguses oli koori lauljaid võrdlemisi vähe, 20—25 ümber, E. Rosenbergi juhatusel kasvas aga kooriliigetev arv 40-ni. Peale etteastumiste seltsi pidudel korraldas koor juba enne sõda iseseisvaid kontserte, kus suurematest helitöödest kandis ette A. Rombergi „Kellalaulu“. Sõja-aastad mõjusid halvavalt ka koori tegevusele, — osa lauljaid läks sõjaväljalle. 1919. a. peale on koor aga aast-aastalt uuesti kosunud ja täienenud uute lauljatega. Praegu ulatab koori tegevliigete arv üle 60-ne.

Kontserdi kava aitasid täita Tallinna konservatooriumi õpilased Ulrike Evrest (sopran) ja Heino Uuli (tenor). Kuigi nimetatud noored alles õpilased, võib siiski kindlasti ettekuulutada, et korraliku kooli ja sitke usinuse juures on nende tulevik kindlustatud, sest et ju praegugi võib neid suure huviga kuulata. Prl. Evrestil on laululatusega tugev sopran, alumistes registrites akti tämbriga. Tema diktsioonil mõjub halvasti vene „z“ (pizar, iza). See on väga inetu eestlasele kuulda, sellest tuleks loobuda. Prl. Evrest kandis ette m. s. ka H. Uuli huvitava „Unenäo“, mille lõpul nõuti autori ilmumist. Kaasmängu eest hoolitses korrektselt prl. M. Uuli. Kontsert jättis oma kava ja ettekandmise viisi poolest kõigiti hea mulje.

Virgula.

Muru kasvab mulla peale. . . .

Eesti uuematest koorilauludest tunnevad kõik suuremad ja tegutsevad laulukoorid puudust, peamiselt ebasoodsate kirjastuse olude tõttu.

Estonia Muusika Osakonna juhatuses kerkib see uute laulude küsimus äga hooaja algul ikka jälle uuesti päevakorrale. Paar aastat tagasi otsustati siin üsna lihtsalt „laulude tellimine“ heliloojatele kätte saata, neid paludes

E. M. O. uudisteoste kontserdiks värskeid käsikirju saata. See üleskutse ei jäänud tagajärjeta, iseäranis heatahtlikult tuldi meie vanema põlve heliloojate (prl. M. Hermann, K. Türrpu, A. Läte j. t.) poolt E. M. O.-le vastu. Meie koorilauluvara rikastus kohe umbes tosinu uute laulude võrra. Kuid sellest kõigist polnud mul mõtet kirjutada, märkan, kuidas ma teemist kõrvale kaldunud olen. Vabandust!

Ühel sügisel nukral päeval, vähe enne hooaja algust, ilmub kui maa alt hallpea Türrpu nende ridade kirjutaja juure ja lausub naljatades:

„Külap ootasite minultki suuri laule — ma toon aga üsna pisikese. Teggin teise Kalevipoja sõnadele. Eks vaadake, ehk saate tarvitada“ — ja pistab selle juures „Muru kasvab mulla peale“ käsikirja mu pihku —

„Kes pisukese eest ei mõista tänulik olla — pole suure väärt“ naeran vastu, heliloojale uudise eest kätt pigistades.

„Veel kord tänu E.M.O., kui ka kõigi laulusõprade nimel!“ saan hüüda kähku lahkuvale hallpeale.

Eelmainitud hooajal seisis Türrpu väike lauluke paaril korral E.M.O. eeskavas, hiljem ka mitme teise koori kasutada — ja umbes aasta hiljem saatis selle ühislauluga terve Tallinna lauljate pere heliloojat Türrpu'd Kopli kalmistule. . .

Paistis, vähemalt nende ridade kirjutajale, nagu oleks väsinud helilooja enese tarvis selle sündsä ülihella saatelaulu loonud.

Ja üht südamlikumat saatelaulu sõnade kui ka viisi poolest ei saa enesele öieti ette kujutadaagi.

M. Ktzn.

Kroonika.

Kodumaa.

Üldlaulupeo eelproov Paides 23. oktoobril 1927. a.

Üldproovi juhatas T. Vettik Tallinnast. Laulukoori oli kaunis rohkesti ilmunud, kuid mõned koorid olid siiski hoopis ilmunuta jäänud. Mitteilumumise põhjuseks võis pidada peaaesjalikult halbu teid ja ka puudulikku ettevalmistust.

Kavas ettenähtud laulud võeti läbi kõik peale Aaviku „On ilus Eestis elada“. Üldine mulje oli hea. Lauljate meeleolu oli väga hea ning proov möödus suure hooga. Lõpupoole tõusis laulu vaimustus märksa. Lõpuks tänas üldjuht lauljaid püsiva töö eest ning tähendas, et Järva laulukultuur on võrdlemisi arenenud. Lõpuks laulis Järva Laulu ja Muusika Seltsi segakoor J. Zeigeri juhatusel suure temperamendiga Mart Saare raske „Jaan läheb jaanitulele“.

Üldlaulupeo eelproovid Märjamaal, Jõgeval, Väike-Maarjas ja Voldis

4., 11., 18. ja 25. novembril möödusid vahelduva eduga. Jõgeva proovi osavõtjatele tegi tormine ja tuisune ilm takistusi. Igalpool tehti hulga tunde jooksul pinevat tööd. Kokku tulnud lauljad olid huviga asja juures ja jälgisid juhataja seletavaid märkeid ja näpunäiteid edulise vastuvõtlikkusega. Eelproovi juhatas Juhan Aavik.

Kahjuks leidub lauljate hulgas proovidelt puudujaid, mis edukat tööd takistab. Lauljad, täitke vabatahtlikult oma peale võetud suurt kohustust kõik kuni viimseni!

Üldlaulupeo eelproov Haapsalus.

IX-ma üldlaulupeo eelproovi peeti Haapsalus' gümnaasiumi ruumes 23. oktoobril s. a. Proovist võtsid osa „Heli“ sgk. — juh. G. M. Öll. Lääne-

maa seminari sgk. — juh. C. Kreek, Lääne-Nigula haridusseltsi sgk. — juh. J. Saar ja Asuküla M.-L. seltsi sgk. — juh. J. Topp. Juhatas prof. Topman — Tallinnast. Eelprooviks määratud laulud olid hästi ära õpitud ja veelgi laule lisaks. Tähelepanuväärt oli, et mitmed häälekäigus rasked kohad äärmiselt puhtalt lauldi.

Järgmine eelproov on kavetatud 26. veebr. 1928.

kk.

Eesti Koorijuhtide Ühing

korraldas pühapäeval 13. nov. kell 3 p. l. Estonia proovisaalis esimese muusikalise loengu ühes muusikaliste illustratsioonidega.

Loeng oli norra heliloojast Edv. Griegist. Tema elust ning loomingu sõnades R. Päts, ning selle juures kanti prl. E. Franz'i poolt mitu Griegi klaveri pala ja pr. L. Hellat-Lemba poolt mitu soololaulu ette.

Edasi refereeris T. Vettik Griegi kooritöödest, eriti tema suurematest nagu „Olav Trygwason'ist“ ja „Maatundmisest“. Selle juures kandis Koolinoorsoo Muusika Ühingu segakoor katkendeid ette „Olav Trygwason'ist“ — R. Pätsu juhatusel ja tervena „Maatundmine“ ehk „Uus isamaa“. Trygwasoni osa laulis viimases vaatuses ooperilaulja K. Wiitol. Klaveril saatis helilooja Mart Saar.

Koorilauljaid oli tulnud kokku halva ilma peale vaatamata paarisaja ümber. Ettekandeid jälgiti suure huviga. Loodetavasti ilmub järgmistele loengutele palju rohkem lauljaid-kuulajaid ja ka teisi muusikasõpru, sest esimene loeng jättis oma sisurikkusega ja mitmekesisusega kuulajaisse väga hea mulje. Järgmist kavandatavaist loenguid on märgitud loeng 1) oratoorium „Messiasest“ ning 2) meie heliloojast Mart Saarest.

LOENG MEIE RAHVUSLIKU HELILOOJA MART SAAR'E LOOMINGU ÜLE.

mis koorijuhtide ühingu poolt oli korraldatud 27. nov. s. a. „Estonia“ uues proovisaalis, leidis laulusõprade poolt väga elavat ja sooja osavõttu.

Kõneles helikunstnik T. Vettik, äramärkides, et kui Eesti koorilaul mõnikümme aastat tagasi kõlas veel võõraviisilisena (peaasjalikult saksa laenuna), siis nüüd — alates Mart Saarega, on see võtnud koguni teise suuna, nimelt rahvuslise suuna. Nii on Mart Saar õieti meie rahvusliku muusikavoolu rajaja ja selle teadlik arendaja. Temale on tekkinud järelkäijad nooremaist heliloojast ja seda tuleb tervitada, kuna sellases muusikas leiab meie rahvas kord jälle iseenda.

Kõnet kuulati suure huviga.

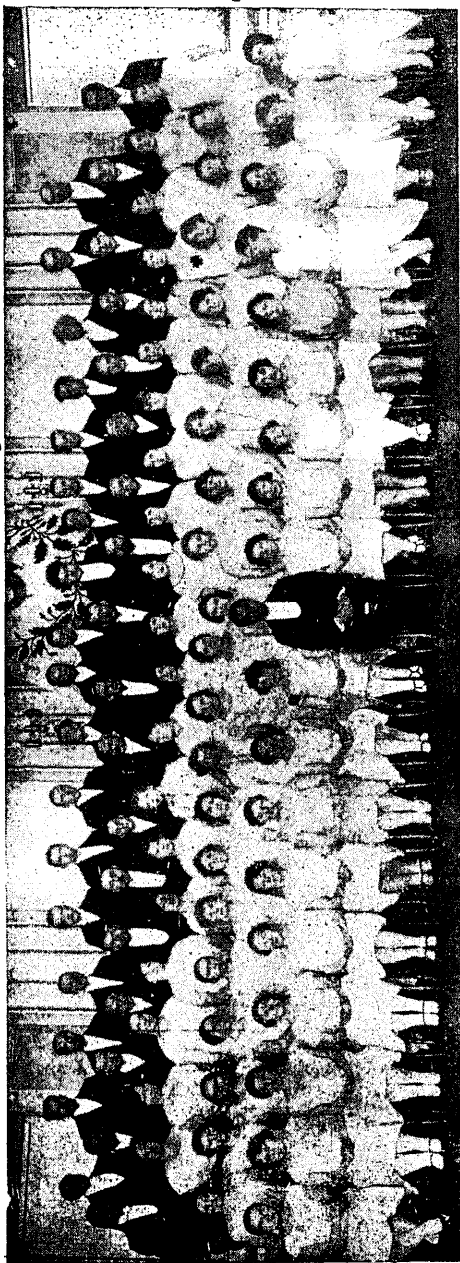
Sellele järgnes kontsert-osa. Esinesid pr. Hellat-Lemba soololauludega, millistele, helilooja isiklikult kaasa mängis, ja prl. E. Franz klavereelmängudega. Lõpuks laulis Tallinna rahvaülikoolide seltsi segakoor T. Vettiku juhatusel rea huvitavaid ja omapäraseid M. Saare koorilaulu.

Teeneterikas helilooja, samuti teised kunstnikud said soojade kiiduavalduste osaliseks.

Kiituväärne on ka koorijuhtide ühingu ettevõtlikkus meie lauljaskonna muusikalise tasapinna tõstmiseks sarnaseid loenguid korraldada. Soovitav oleks, et need loengud ka laiemale publikule, asjastuhvitatuile, kättesaadavaks tehakse. Huvi nende vastu tundub suur olevat.

Tellijatele selle numbriga kaasas „Muusikalehe“ 1927. a. **sisuford**. Üksiknumbritest ostjad võivad sisukorra saada talitusest 2-margalise postmargi vastu (saatekuludeks).

Estonia Muusika Osakonna segakoor 1926/27 a. hooajal.

Ülesvõte tehtud 3. IV. 1927. Beethoveni sajaastase surmapäeva mälestamiskontserdil, Estonia kontsertsaalis, kus koor esines IX sümfoonias. Keskel juhataja Juhan Aavik.

Eesti Lauljate Liidu

„Muusikaleht“

ALUSTAB

1928. a. oma viiendat ilmumisaastat.

„Muusikaleht“ ilmub tuleval aastal endiselt kord kuus. Tirashi tuntava suurenemise tõttu on võimalik tuleval aastal ajakirja lehekülgede arvu suurendada (16–32 lhk.) hinda endiseks jättes. Kõik koorijuhid, kõik lauljad, kõik muusikaharrastajad tellivad endile „Muusikalehe“ 1928. a. peale, selle hind on äärmiselt väikene, nimelt

1928. a. peale tellides:

L. L. liigetele ja konservatooriumi õpilastele	Mk.	100.—
Teistele	„	120.—

Poole aasta peale:

L. L. liigetele ja konservatooriumi õpilastele	Mk.	50.—
Teistele	„	60.—

Üksiknumbri hind 10 marka.

Tellimisi võtavad vastu kõik postiasutused, koorijuhid ja ajakirja talitus: **Tallinnas, Rataskaevu 22, telef. 1-82.**

Üksiknumbrid müügil raamatukäuplustes ja kõigis laulukoorides.

Rutake tellimistega! Hiljem tellides võib aasta esimestest numbritest ilma jääda, nagu 1927. a. juhtus.

TALITUS.

Vastutav toimetaja: **Juhan Aavik**. — Väljaandja: **Eesti Lauljate Liit**.
 Toimetuse kolleegium: **J. Aavik, L. Neumann ja T. Vettik**.
 Toimetuse ja talituse aadress: **Tallinn, Rataskaevu 22. Telefon 1-82.**
 A./S. „Õhiselu“ trükk, Tallinn, Pikk t. 42.